ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4581 12/25 ՄԱՐՏ 1901 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 5 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1318 ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4581

درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 Ղր.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆրք.
» » » վեցամսեայ 20 »
Գրաւի փոխարէն փոստայի թուղթ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի համար:
Ընդունուած բաժանորդի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի.

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

ՆԱՄԱԿԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

«Դիտող մը» ստորագրութեան ներքեւ «Լոյս» ուղղուած նամակ մը ստացանք Պոլսէն։

Յարգելի նամակագիրը՝ զոր դժբախտաբար չենք ճանչնար, իր մասնաւոր շնորհակալութիւնը կը յայտնէր «Քարոզները» վերնագրով մեր մէկ յօդուածին համար՝ որ երեւցաւ Արեւելքի 4553 թուոյն մէջ և «Երանի՜ թէ —կ'ըսէր— ... Թաղի ... վարդապետն ալ կարդար ու օգտուէր։

Նոյն նամակին մէջ մեզ ուղղուած համակրալից խօսքերու մասին մեր շնորհակալութիւնները յայտնելով հանդերձ, ուրախութիւն կը զգանք երբ կը տեսնենք որ յիշեալ յօդուածը օգտակար եղած է յարգելի Դիտողին, անոր մէջ գտնելով իր արդարացի ցաւերուն ամոքումը։

Այն Թաղի եկեղեցին՝ զոր կը յիշէ իր նամակին մէջ՝ մեր անծանօթ բարեկամը և որուն Պատ. Թաղեցիներէն մէկը ըլլալու է անտարակոյս, կը խոստովանինք որ, Պոլսոյ մէջ, եթէ ո՛չ առաջինը, գէթ առաջնակարգներէն մէկը եղած է միշտ՝ ժողովրդական համակրելի քարոզիչներ պահելով, հետեւաբար կը զգայ իր ցաւը՝ զոր ունի հիմայ նկատմամբ ներկայ քարոզիչ Հայրսուրբին...։

Այո՛, խորապէս կը ցաւակցինք յարգելի Դիտողին՝ երբ կը տեսնենք Եկեղեցին՝ աշխարհի Բաբելոնին մէջ սիրոյ, խաղաղութեան ու հաշտութեան այն միակ օթեւանը՝ որ երբեմն վայր կը դառնայ քարոզիչներէ ոմանց ունեցած քինու և վրիժուց՝ որոնցմէ նողկանք կը զգայ ժողովուրդը ու կը բողոքէ իրաւամբ. ժողովուրդ՝ որ իր քարոզչին գաւազանին առջեւ խոնարհութեամբ ծունր դրած՝ կ'ուզէ լսել անկէ կենաց բանը՝ մխիթարական խօսք մը իր ցաւերուն համար՝ որոնց կը պատահի, իր մէն մի քայլափոխին, եկեղեցիէն դուրս, և, մխիթարութեամբ զեղուն, կը փափաքի երթալ համբուրելու Հայրսուրբին աջը՝ երբ [illegible] քարոզներով կ'ամոքէ իր ցաւերը։

Երանի՜ այն պատուական քարոզչին՝ որ գիտակ իր պաշտօնին և համաձայն իր կոչմանը, կենաց Բանին քարոզութեամբ միայն կը մխիթարէ իր ժողովուրդը՝ խաղաղութեան հրեշտակ մը դառնալով միշտ անոր։

Հայ. Եկեղեցին մանաւանդ՝ իր տոհմային աւանդութիւններուն հետ սերտիւ միացած և անոնցմով եւեթ կանգուն՝ որքա՜ն կը քստմնի երբ ատելութեան, նախանձու և սրտակոտոր ակնարկութիւններով կը լեցուի իր սուրբ բեմը՝ որուն աստուածային սեղանին վրայ կը մատուցուի միայն խաղաղութեան, սիրոյ և հաշտութեան պատարագը նոյն պաշտօնէին միջոցաւ՝ որ իր խաղաղութիւն ամենեցունն հետ. միեւնոյն ատեն, ատելութեան, քինու և վրիժուց ասպարէզ կը դարձնէ նոյն Ս. բեմը։

Իսկ այն քարոզիչ Հայրսուրբը՝ զոր լաւ կը ճանչնանք և զոր կ'ակնարկէ մեր յարգելի բարեկամը, իր ստացած հոգեկան դաստիարակութեամբը՝ անշուշտ իրաւունք կու տայ մեզ՝ երբ այս տողերը կը գրենք, և այն համակրանքը՝ զոր ունինք իր վրայ, կը յուսադրէ մեզ որ թիւրիմացութեան մը զոհ գացած ըլլայ Ն. Արժանապատուութիւնը։

Հո՛ս ի դէպ է յիշել պատուական եկեղեցականի մը հետեւեալ խօսքերը՝ զոր կը քաղենք նոր հրատարակուած տետրակէ մը։

«Քարոզչին պարտականութիւնն է —կ'ըսէ Սրբազան Հեղինակը այն տետրակին— Ջերմեռանդ աղօթքով և զգուշաւոր խնամօք իր խօսքերը լաւ պատրաստել. խորհելու է որ ինք Աստուծոյ կողմէն պատգամաւոր է, ուստի Աստուծոյ Նուիրակին վայելուչ ծանրութեամբ և պատշաճ ոճով խօսելու է, ուսուցանելով Աստուծոյ կամքը. ո՛չ աշխարհիկ և ո՛չ ալ մասնաւոր ակնարկութիւններ ընելու է. անկեղծութեան հետ պարկեշտութիւն, անաչառութեան հետ խոհեմութիւն և վստահութեան հետ խնամութիւն գործադրելու է։»

Առանց այս ճշմարտութեանց՝ անօգուտ կ'ըլլան քարոզները։

ՎՐԹՐ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳՂԻՈՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՆՉԷՍԹՐ, 16 Մարտ 1901

Անգլիոյ արտաքին վաճառականութեան ներկայ վիճակը գոհացուցիչ նկատուելու համար պէտք ունի բաւական բարւոքման—արտածման տեսակէտով։ Վերջին փետրուարի ներածումներուն արժէքը եղաւ 39,714,439 անգլ. ոսկի, որ անցեալ տարուան նոյն ամսուան գումարէն աւելի է 2,069,631 ա. ո., կամ %5,5։ Ներկայ տարւոյ առաջին երկու ամիսներուն ներածման ընդհանուր գումարը եղաւ այժմ 85,701,955 ա. ո. որ 3,501,233 ա. ո. աւելի է անցեալ տարուան նոյն ժամանակամիջոցէն, որ ըսել է %4,2.

Անցեալ ամսուան ներածումներուն յաւելումը կազմուած էր մեծ մասամբ մաքուր զերծ սնունդի վերաբերեալ ապրանքներէ և որոնց արժէքը հասաւ 13,472,127 ա. ո., անցեալ տարուընէ աւելի 2,301,108 ա. ո։ Այս յաւելման մէջ ցորենն բաժինն էր 500,000 ա. ո., ներածուած Միացեալ Նահանգներէ։ Ռուսիոյ և Միացեալ Նահանգներէ եկաւ առատագին քանակութեամբ վարսակ, վերջինը ղրկեց նաեւ 4,047,800 հընտրըտ վէյթ եգիպտացորէն. անցեալ տարուան նոյն ամսուան քանակը ըլլալով միմիայն 2,320,000 հ. վ.։ Ներածուած ամէն տեսակ ցորեններու արժէքը անցեալ ամիս եղաւ 4,295,784 ա. ո., անցեալ տարուան նոյն ամսուան գումարը ըլլալով միմիայն 2,921,737 ա. ո., բոլոր յաւելում մը կար աւելի շաքարի ներածման վրայ, որուն գումարը հասաւ 1,800,766 ա. ո.ի, անցեալ տարուան գումարը ըլլալով 12,56,460 ա. ո.։ Յաւելումը ամբողջ Փրանսական շաքարներուն վրայ էր, և որուն պատճառն է անշուշտ սա տարաձայնութիւնը թէ շաքարի վրայ ալ տուրք մը պիտի դրուի մօտ ատենէն։ Թէյի ներածումը հասաւ 23,528,153 լիպրայի, անցեալ տարուընէ ըլլալով 21,784,968 լիպրա, սակայն այս փետրուարի ներածման արժէքն է միայն 754,740 ա. ո., մինչդեռ անցեալ տարուանն էր 808,345 ա. ո., ինչ որ կը ցուցնէ թէյի գիներուն անկման չափը։

Ամերիկեան և Հնդկական բամպակէ բաղդատաբար խոշոր քանակներ եկան, սակայն միւս կողմէ Եգիպտականէն քիչ։ Ներածուած բամպակին արժէքը անցեալ տարուանէն շատ աւելի բարձր է, զի քանակի 31,000 հ. վ.ի յաւելումը մինչդեռ հաւասար է միայն հարիւրին 2,2ի, արժէքի յաւելումը հասաւ 551,000 ա. ո.ի որ ըսել է հարիւրին 15 9ի։ Անգլիոյ պատկանող զանազան երկիրներէ եկած բուրդի թէ՛ քանակը և թէ արժէքը շատ նուազ էին անցեալ տարուանէն — առաջինը հարիւրին 16.3 իսկ երկրորդը հարիւրին 35.2։

Անցնելով արտածումներուն, կը տեսնենք թէ անոնց ընդհանուր գումարը հասած է 21,037,455 ա. ո.ի, անցեալ տարուան փետր.ի գումարէն պակաս 2,182,394 ա. ո., որ ըսել է հարիւրին 9,4։ Վերջին երկու ամիսներու արտածումներուն ընդհանուր գումարը 1900ի նոյն ժամանակամիջոցէն պակաս եղած է հարիւրին 2,3։

Հանքածուխի արտածման քանակը եղաւ 2,771,973 թոնօ և արժէքը 2,143,829 ա. ո. 1900ի փետրուարի քանակն էր 3,333,664 թոնօ, իսկ արժէքը 2,680,608 ա. ո.։ Այս թիւերը կը հաստատեն թէ հանքածուխի ներկայ գները նախընթաց տարուանէն պակաս են, զի մինչդեռ արտածման քանակին նուազումն հարիւրին 16.8է, արժէքը ինկած է 20 առ հարիւր։ Նոյնը կարելի չէ ըսել սակայն բամպակեղէն ապրանաց մասին՝ որոնց գները բարձր աստիճանին վրայ կը յամառին մնալ։ Օրինակի համար մանածի արտածումը 14,354,600 լիպրաէ ինկաւ 13,290,700 լիպրայի, մինչդեռ արժէքը 637,559 ա. ո.է բարձրացաւ 663,253 ա. ո.ի։ Բամպակեղէն ծրար ապրանաց արտածումն ալ 1900ի փետր.էն պակաս եղաւ 13 միլիոն եարտի չափ. սակայն արժէքը ընդհակառակը բարձրացաւ 234,000 ա. ո.։ Քանակի նուազման միակ պատճառն է Չինաստանի առեւտուրին գրեթէ դադրած վիճակի մէջ ըլլալը, զի միւս բոլոր գլխաւոր հրապարակները անցեալ տարուան փետր.էն աւելի ապրանք գնեցին։

Նոյնը անկումներ կային նաեւ արտածուած երկաթեղէն և պողպատեղէն ապրանաց թէ քանակներուն և թէ գներուն վրայ։ Նոյնը նաեւ կարելի է ըսել մեքենաներու մասին։

Ի ստորեւ կը նշանակենք վերջին յուն. և փետր. ամիսներուն Թուրքիա ղրկուած բամպակեղէն գլխաւոր ապրանաց թէ՛ քանակները և թէ արժէքները, ինչպէս նաեւ անցեալ տարուան նոյն երկու ամիսներունը։

1900	1901
Մանած խամ վիճակի մէջ	
1,222,500 լիպրա	1,556,700 լիպրա
35,686 ա. ո.	53,906 ա. ո.
Մանած ներկուած և ճերմկցուած	
652,700 լիպրա	881,100 լիպրա
26,710 ա. ո.	39,521 ա. ո.
Խամ կտաւներ	
14,040,300 եարտա	19,386,300 եարտա
115,016 ա. ո.	173,615 ա. ո.
Ճերմկցուած կտաւներ (խասա եայլն)	
10,343,000 եարտա	12,133,400 եարտա
97,555 ա. ո.	115,568 ա. ո.
Տպեալ ապրանքներ	
15,386,200 եարտա	16,286,900 եարտա
147,292 ա. ո.	166,098 ա. ո.
Ներկուած ապրանքներ	
4,780,100 եարտա	6,992,900 եարտա
55,977 ա. ո.	87,117 ա. ո.
Գումար ծրար ապրանքներու	
44,549,600 եարտա	54,799,500 եարտա
415,840 ա. ո.	542,398 ա. ո.

Ինչպէս կը տեսնէք այս թիւերէն, վերջին երկու ամսուան մէջ Թուրքիա ղրկուած ապրանաց արժէքը անցեալ տարուան նոյն ժամանակամիջոցէն աւելի եղած է 157,589 ա. ո.։ Ըստ մեր կարծեաց, այս յաւելումը կը նշանակէ երկու պատճառներու գոյութիւնը՝ զորս աւելորդ չէ նկատողութեան առնել.

Ա.—Թուրքիոյ զանազան հրապարակներուն վրայ գտնուած սթօքներուն թեթեւութիւնը բաղդատմամբ անցեալ տարուան։

Բ.—Բամպակեղէն ապրանաց ապագայ գիներուն և առեւտուրին վրայ վստահութիւն մը։

Ա. Գ.

(Մնացեալը վաղը)

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար։

Քաղաքական Լուրեր

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Թրանսվալ կը մերժէ Անգլիոյ առաջարկութիւնները.— Լորտ Քիչնէր ու Լուի Պոթա.— Յարաբերութիւններ խզուած.— Անգլիոյ Խորհրդարանին մէջ.— Զինուորական գործողութիւններ։

Լոնտոն, 19 մարտ.— Տասնեակ մը օր սպասելէ յետոյ վերջապէս յայտնի եղաւ Լորտ Քիչնէրի ու Պոթա զօրավարին միջեւ կատարուած բանակցութեանց արդիւնքը որ փայլուն բան մը չէ։ Հաշտութեան բանակցութիւնները բոլորովին խզուած են։ Լորտ Սոլզպէրի ու Պ. Չէմպըրլէն այսօր միեւնոյն ժամանակ Լորտերու ժողովին և Երեսփ. ժողովին հաղորդեցին այդ արդիւնքը։ Երկու ժողովներուն մէջ խիստ պաղութեամբ ընդունուեցան այդ յայտարարութիւնները, ինչ որ ցոյց կու տայ թէ երկու ժողովներն ալ տարբեր բանի մը կը սպասէին։ Լորտ Սոլզպէրի հարցումի մը պատասխանելով հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Բարեբաղդ եմ որ պիտի կրնամ ստացած քանի մը տեղեկութիւններս հաղորդել։ Պոթա զօրավարը նամակով ծանուցած Լորտ Քիչնէրի թէ տրամադիր չէ յանձնարարել իր կառավարութեան՝ լրջօրէն նկատողութեան առնելու հաշտութեան այն պայմանները զորս Լորտ Քիչնէր հրաման ստացած էր իրեն առաջարկելու. կը յաւելու նաեւ թէ իր կառավարութիւնը և իր գլխաւոր սպաները կատարելապէս համակարծիք են իրեն։»

Պ. Չէմպըրլէն ալ բառ առ բառ միեւնոյն յայտարարութիւնը ըրաւ Երեսփ. ժողովին մէջ։ Ընդհանուր տպաւորութիւնը եղաւ ամենամեծ յուսախաբութիւն։ Ամէն ոք ուրիշ արդիւնքի մը կը սպասէր և հաստատապէս կը յուսար թէ գէթ Պոթա զօրավարը անձնատուր պիտի ըլլար։ Խորհրդարանական շրջանակներուն մէջ կարեւորութիւն կը տրուի Լորտ Սոլզպէրիի սա պարբերութեանը.— «Հաշտութեան պայմանները որոնց համար Լորտ Քիչնէր հրաման ստացած էր առաջարկելու»։ Ասկէ կը հետեւցուի թէ կառավարութիւնը լիազօր իշխանութիւն չէր տուած Լորտ Քիչնէրի։ Այսու հանդերձ, վճիռ մը արձակելէ առաջ, ամէն ոք կ'ուզէ գիտնալ բանակցութիւններու կատարման եղանակը, ինչպէս նաեւ տեղեկանալ փոխանակուած պաշտօնագիրներու պարունակութեանը՝ որ Խորհրդարանին պիտի հաղորդուի, ինչպէս ծանուցին Լորտ Սոլզպէրի ու Պ. Չէմպըրլէն։

Մակերմանսդալ, 17 մարտ.—Բրուսինկէր հրամանատարը, վեց հարիւր Պոէրներով, այս առտու անցաւ Ըլանտս-Ռիվըրը։ Էլանտսի և Վիլքերոէթի կազմած անկիւնին մէջ կը գտնուէր, երբ Բրաատորպէն եկող անգլիական երկու հեծելագունդեր, որոնք ինքնաշարժ թնդանօթ մը ունէին, սկսան կրակ ընել։ Պոէր հրամանատարը դէպ ի Մակերմանսդալ ուղղուեցաւ, ուր անոր դէմ ելաւ անգլիական զօրախումբ մը որ մէկ քանի մղոն տարածութեան վրայ շարուած էր։ Լիլ գնդապետին զօրախումբն էր որ ջուրերու յորդումին վրայ յոյս դրած էր՝ Պոէրները կասեցնելու համար։ Զորս թնդանօթներ կրակ ընելու վիճակին մէջ դրուեցան. դժբաղդաբար ծայրագոյն ճախակողմին պաշտպանութեան յանձնուած հարիւր հոգինոց խումբ մը ճամբան չուարեցաւ, որով Պոէրներու մէկ մասը կրցաւ նորէն անցնիլ Ըլանտս-Ռիվըրը և քաշուիլ դէպ ի հիւսիսային արեւմուտք։ Բիչ վերջը Պոէրներու ամբողջ զօրախումբն ալ անոնց հետեւեցաւ։ Լիլ գնդապետը յոյսը դրած էր Բորինճ գնդապետին վրայ որ Բրուսինկէրը կը հալածէր, բայց Բորինճ ժամ մը ուշ հասաւ։ Անգլիացիները կ'ըսեն թէ իրենցմէ մէկ մարդ մեռած է և թէ Պոէրներուն կորուստը յայտնի չէ, բայց բաւական շատ ըլլալու է, վասն զի Պոէրներ եօթը ժամ անգլիական թնդանօթներուն կրակին ենթակայ եղան։ Լիլ չորս հարիւր զինուոր ունէր զորս տասներք մղոն տարածութեան վրայ շարած էր։

ՊԻԶՄԱՐՔ ԵՒ ՊԻՒԼՈՎ

Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ Քաղաքավարական մենամարտ մը.— Չինու դէպքերը.— Յարձակում եւ պատասխան։

Պերլին, 19 մարտ.— Հէրպէրթ ֆոն Պիզմարք կոմսը շատ քիչ անգամ կը խօսի Խորհրդարանին մէջ։ Այսօր ուզեց իր կարծիքը յայտնել Գերմանիոյ հետեւած քաղաքականութեան վրայ, որուն հետեւանքով Գերմանիա ուզեց առաջին դերը խաղալ Չինու մէջ։ Իշխանը ըսաւ թէ իր հայրն ալ եթէ ողջ ըլլար՝ միեւնոյն դիտողութիւնը պիտի ընէր։ Հէրպէրթ ֆոն Պիզմարք իշխանը թէեւ վստահութիւն ունի ֆոն Պիւլով կոմսին վրայ, բայց չի կարծեր որ Մայրագոյն Արեւելքի խնդիրը կենսական խնդիր մը ըլլայ Գերմանիոյ համար։ Իշխանը այնպէս կը նկատէ թէ նոյն իսկ տէրութեան շահերուն համար անհրաժեշտ չէր Բիաօ-Չէուի մէջ հաստատուիլ. նաեւ կը դատապարտէ այն սկզբնական արարքը, որով երկիրը խառնուեցաւ Մայրագոյն Արեւելքի խառնաշփոթութիւններուն։ Բիչ մնաց որ Հէրպէրթ ֆոն Պիզմարք ըսէր թէ Չինու ձեռքէն առնուած ամէնէն լաւագոյն ստացուածքը Բոմէրանիացի զինուորի մը ոսկորները չեն արժեր, բայց որովհետեւ կ'ուզէր ցոյց տալ թէ իր հօրը մտային բոլոր կարողութիւնները ժառանգած է, յարեց.— «Հարկաւ աղէկ է արեւուն տակ լաւ տեղ մը ունենալ, բայց կրնայ ըլլալ որ մարդ արեւահարէ ալ բռնուի»։ Իշխանը սապէս աւարտեց իր խօսքերը.— «Ըղձա՜մ թէ կարելի եղած ամենայն խաղաղութեամբ ու պատուով դուրս ելլել Չինէն և ալ եւս ընաւ հոն չվերադառնալ»։ Նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսն ալ եղած յարձակումին պատասխանեց միեւնոյն քաղաքավարութեամբ։ Նախ ուզեց պաշտպանել Հէրպէրթ ֆոն Պիզմարք իշխանը ու անոր բարեկամները որոնք, իբրեւ հաւատարիմ շարունակող պիզմարքեան քաղաքականութեան, կը ջատագովէին անձնական քաղաքականութիւնը հանդէպ Ռուսիոյ։ Նոյն ատեն իսկ Նախարարապետը Բէդերսպուրկի գերմանական դեսպանէն ստացած էր հեռագիր մը՝ ծանուցանող թէ ռուս կառավարութիւնը շատ գոհ մնացած է Մանչուրիոյ մասին իր ըրած յայտարարութիւններէն։ Ֆոն Պիւլով կոմսը, այդ պաշտպանութիւնը տալէն ետքը, յայտարարեց թէ Մայրագոյն Արեւելքի խնդիրը Գերմանիոյ համար կենսական խնդիր մը չէ և թէ չի կրնար գերման քաղաքականութեան առանցքը ու բեւեռը նկատուիլ, բայց պէտք է ընդունիլ թէ տէրութիւնը կենսական շահեր ունի Չինու մէջ, ուր ութսուն միլիոն մարքէ աւելի վաճառականութիւն մը ունի և թէ միայն Շան-Թունկի մէջ Գերմանիա հարիւր միլիոն մարքի գործ մը ունի, ինչ որ աննշանակ բան մը չէ։ Գերմանիա նաեւ պարտէր յարգել տալ իր պատիւը. պէտք էր գոհացում ստանալ իր դեսպանին սպանութեանը համար։ Ֆոն Պիւլով կոմսը կենսական խնդիր մը կը նկատէ գերման ժողովուրդին այդ պատիւը։ Հէրպէրթ ֆոն Պիզմարք իշխանը յարեց թէ ինք ալ կ'ընդունի այդ գոհացումին անհրաժեշտ ըլլալը, բայց ինք այնպէս համոզուած էր թէ Նախարարապետը Գերմանիոյ տնտեսական շահերը միայն կենսական խնդիր նկատած էր։ Այս քաղաքավար մենամարտը աւարտեցաւ երկու կողմէ եղած յարգալիր խօսքերով։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Անգլիոյ խորհրդարանին մէջ — Լորտ Ճորճ Համիլթընի եւ արտաքին գործոց խորհրդականին յայտարարութիւններ.— Թիէն-Ծինի խնդիրը.— Անգլիացիներուն եւ Ֆրանսացիներուն կռիւը.— Ռուս զօրավար մը այրած։

Լոնտոն, 19 մարտ.—Պ. Ճոզէֆ Ուոլթըն այսօր նորէն կրկնեց իր երեկուան հարցումը՝ Թիէն Ծինի դէպքերուն վրայ։ Հնդկաստանի նախարար Լորտ Ճորճ Համիլթըն որ դէպի Չին կատարուած զինուորական առաքումները կը վարէ, պատասխանեց.

«Անցեալ շաբաթ օրը ըրած յայտարարութեանս վրայ աւելցնելիք նոր բան մը գրեթէ չունիմ. պէտք է սպասել որ խնդիրը կարգադրուի տեղւոյն վրայ գտնուող զինուորական իշխանութիւններուն կողմէ։ Երկու կողմի պահակները իրենց առաջուան դիրքին վրայ կը կենան, և բացարձակ հրաման ստացած են յարձակում չընելու։ Խռովութեան չի վախցուիր։ (Ծափահարութիւններ։)»

Պ. Ճոզէֆ Ուոլթըն հարցուց թէ Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջեւ բանակցութիւններ կը կատարուի՞ն, բայց Լորտ Ճորճ Համիլթըն այդ հարցումին համար նախապէս տեղեկութիւն չունենալով, չի պատասխաներ։ Սըր Ա. Պարթլէթ կը խնդրէ կառավարութենէն մանրամասնօրէն պատմել դէպքը. մանաւանդ կը հարցնէ թէ Թիէն Ծինի մէջ հրամանատար անգլիական սպան միթէ հրահանգ չէ՞ ստացած բռնի ույժով դիմադրել երկաթուղիի գիծին Ռուսերուն կողմէ գրաւուելուն։ Արտաքին գործոց խորհրդականը կը պատասխանէ թէ այդ տեսակ հրաման մը երբեք չէ տրուած։ Դէպքը մանրամասնութեամբ պատմելու մասին արտաքին գործոց նախարարին դէմքը այնչափ կը դողայ որ Սըր Ա. Պարթլէթ չի պնդեր։ Երեսփոխան Պ. Ռիչմընտ կը հարցնէ նախարարութեան թէ ի՛նչ եղած է անգլօ-գերման համաձայնութիւնը և թէ ի՞նչ դեր պիտի կատարէ Մանչուրիոյ խնդրին մէջ։ Արտաքին գործոց խորհրդականը գրպանէն լրագիր մը հանելով կը կարդայ անգլօ-գերման պայմանագրութիւնը, առանց իր կողմէ բան մը աւելցնելու։ Պ. Ռիչմընտ կը հարցնէ թէ միթէ Ճափոն չէ՞ ծանուցած Չինաստանի՝ թէ Մանչուրիոյ պայմանագրութիւնը եթէ կնքուի, ինք ալ իր թեւարկութիւնը պիտի հաստատէ Ֆուքիէնի նահանգին վրայ։ Ո՛չ, կը պատասխանէ արտաքին գործոց խորհրդականը։ Հարցումները կը վերջանան և արտաքին գործոց խորհրդական Լորտ Քրանպորն մեծ շունչ մը առնելով կը մեկնի։

Թիէն-Ծին.—Վալտէրսէ մարէշալը այսօր հոս կը սպասուի։ Անգլիական ու ռուսական երկու զօրավարները մարէշալին դիմում պիտի ընեն երկաթուղիի խնդրին համար, բայց երկուքն ալ կը խոստովանին թէ գործը անոր ձեռնհասութենէն վեր է, ուստի Եւրոպայէն գալիք հրահանգներու կը սպասեն։ Անգլիական ու ռուսական երկու գումարտակներ դէմ առ դէմ կեցած են։ Ռուսերը հրաման ունին կրակ ընել՝ աշխատելու եկողներուն վրայ, ո՛վ որ ալ ըլլայ։ Թիէն-Ծինի մէջ այդ գործին համար ընդհանուր գրգռութիւն կը տիրէ և անհամբերութեամբ կը սպասուի որ կարգադրուի։ Ռուս զօրավարը՝ Վոկաք կ'ըսէ թէ այդ խնդրին Անգլիացիները պատճառ եղած են, Ռուսիոյ ստացուածքին ոտնձգու-

---

—)(130)(—

ԺՈՐԺ ՓՐԱՏԷԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳԻՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

[illegible]

ԺԴ.

Ֆրանսացիները անխորժակով կ'ուտէին, երկար ատենէ ի վեր շնորհքով ճաշած չըլլալնուն համար։ Վալէրիէն իր հիւրերը առաջնորդեց մօտակայ սենեակ մը՝ ուր փոխադրել տուաւ նաեւ ոգելից ըմպելիի շիշերը։ Ծառաները ճամբեց և դուռն ալ կղպելով թիկնաթոռի մը մէջ բազմեցաւ՝ Ռաուլի դիմաց։

—Սիրելի կոմս, մէյ մէկ գաւաթ շամբանեա խմենք։

—Ներեցէք, ըսաւ Ռաուլ, կը ցաւիմ որ չեմ կրնար գինի խմել, որովհետեւ Հանրի բարեկամիս հետ մեր թափառական կեանքին մէջ, երկար ատեն միայն ջուր խմելու վարժուեցանք։

—Եւ ի՛նչ ջուր, յարեց Հանրի դէմքի ծամածռումով։

— Հազարապետ, հիմա թողէք ատիկա, աւելի կարեւոր խնդիրներ մտազբաղ կ'ընեն մեզ։ Հոս եկած ենք ո՛չ միայն հիւրընկալութիւն գտնելու համար ձեզմէ, այլ և խորհուրդ հարցնելու ու ծրագիր մը շինելու։

—Բայց ծրագիրը շատ պարզ է, պատասխանեց Վալէրիէն հազարապետ, ձայնը բարձրացնելով։ Առ այժմ փիղի, արջի կամ վագրի որսորդութիւն կ'ընենք, ո՛րը որ կ'ուզէք։ Բիչ մը գործ ունիմ, մինչեւ վաղը կը կարգադրեմ ու որսի կ'ելլենք։

Պ. տը Պլինեաք պայծառութեամբ մտիկ կ'ընէր հազարապետին խօսքերուն՝ որոնք բնաւ առնչութիւն չունէին իր բաղձին հետ։ Մտածեց որ թերեւս քիչ մը գլուխը դարձած էր հազարապետին, թէեւ այս վերջինը իր գիտակցութիւնը լիովին պահած էր։

—Արջը սովորական երէ մը չէ բնաւ, շարունակեց Վալէրիէն սիկառ ծխելով։ Արջը ո՛չ փիղին կը նմանի և ո՛չ ալ վագրին։ Ձեզ սիրեք փիղի որսորդութիւն ընել, որովհետեւ օգտակար ու մտացի կենդանի մըն է։

Ռաուլ չէր հասկնար թէ հազարապետը ի՛նչ ըսել կ'ուզէր որսորդութեան այդ անվերջ պատմութիւններովը, բայց իր զարմանքը կարճ տեւեց. Վալէրիէն սեղանին վրայ գտնուած ռեվոլվէրը առնելով պատուհանին ուղղութեամբ քաշեց։ Հրազէնին պայթման յաջորդեց ցաւագին աղաղակ մը։ Հազարապետը իսկոյն ոտքի ելաւ և դուռը բանալով ծառաները կանչեց, որոնք անմիջապէս սենեակ փութացին։

—Պատշգամին վրայ նայեցէք ի՛նչ կայ. պատուհանին անկիւնը սեւ գլուխ մը նշմարեցի, անտարակոյս գող մը ըլլալու էր ու ռեվոլվէրը անոր ուղղեցի։ Կարծեմ թէ վիրաւորուած է։

Պրինն ամէնէն առաջ փութացած էր սենեակ և պատշգամին մէջէն ներս բերաւ հնդիկ մը, որ վերջին շունչը աւանդելու վրայ էր։ Հարուածը քունքէն քիչ մը վար հանդիպած էր։ Հնդիկին դիակը դուրս հանուելէն յետոյ՝ նորէն սենեակին դուռը գոցեց և իբր թէ ոչինչ պատահած ըլլար քիչ մը առաջ, իր թիկնաթոռին մէջ փռուեցաւ։

—Ձեզ գինով կը կարծէիք, բարեկամներս, բայց քանի մը վայրկեանէ ի վեր կը դիտէի այդ Հնդիկին շարժումները, որ պատուհանին ետեւ պահուըտած էր։ Ահա՛ թէ ի՛նչու համար արջի որսորդութեան վրայ կը խօսէի ձեզ, որմէ բան մը չպիտի հասկնայիք բնականաբար։ Հիմա, եթէ կ'ուզէք, լրջօրէն խօսինք։

Ներկաները նշմարեցին որ Պրին ծառաներուն հետ դուրս չէր ելած սենեակէն, այլ ճաշասրահին մէկ անկիւնը կեցած էր ոտքի վրայ։

—Ծառայ մը չէ անիկա ըսաւ Ռաուլ, այլ անձնուիրութիւնը մարմնացուցած բարեկամ մը։ Ձեզ կը ներկայացնեմ զայն, որ հակառակ իր բիրտ կեղեւին, շատ ազնիւ սիրտ մը կը կրէ։

—Շատ լաւ, ըսաւ հազարապետը։ Նստէ և գաւաթ մը շամպանեա խմէ։

—Իրաւ որ հրամանատար չեմ մերժեր ձեր առաջարկը, մանաւանդ որ գաւաթ ջուրէն շատ աւելի կը սիրեմ գինին։ Այդ դժգոյն ըմպելին որ գարեջուր կը կոչուի, գործիս չի գար բնաւ։

Գինիի գաւաթները սկսան իրարու զարնուիլ և Պրին անյագօրէն կուլ կու տար իրեն մեծարուած գինին։

—Հրամանատար, այս տեսակ պատուական գինիները Ֆրանսայի մէջ միայն կարելի է գտնել։

ԺԵ.

Վալէրիէն հազարապետ դէմքի ծամածռում մը ըրաւ, որովհետեւ Անգլիացիները չեն սիրեր որ Ֆրանսացիք իրենց ընտիր գինիներովը պարծին։ Սակայն Վալէրիէն իր դժգոհութիւնը զսպելով յարեց.

(Շարունակելի)

թիւն ընելով և թէ ինք բրիտանական շինութիւնները բնաւ թող պիտի չտայ, ուրիշ բան է եթէ իր պետերէն հրաման մը ստանայ։

—Բէմբայէլ Անգլիացի զօրավարը կը յայտարարէ թէ Ֆրանսացի զինուորներու կողմէ, անցեալ կիրակի, հնդկական զօրքերու վրայ կատարուած յարձակումը աղջալական բան մըն էր, և թէ արդէն Ֆրանսական զինուորները անտեղեակ էին իրենց պետերուն կողմէ տրուած հրամաններուն։ Ֆրանսացի զօրավար Վուայռոն արդարեւ պատուիրած էր Ֆրանսական զինուորներուն որ անգլիական ստացուածքը չմտնեն։ Ֆրանսացի զօրավարը Բէմբայէլ զօրավարին պահանջումով տուած էր այդ պատուէրը, վասն զի արդէն բնակիչներն ալ գանգատած էին Ֆրանսական զինուորներուն անվայելչաճ ընթացքէն՝ որոնք կիները կ՚անարգեն, իրենց կատարած գնումներուն դրամը չեն վճարեր և գէշ կը վարուին անգլիական ու ամերիկեան զինուորներուն հետ։ Վուայռոն զօրավարը այդ պատճառաւ հրամայած էր իր զինուորներուն որ իրենց տեղէն չհեռանան։ Բէմբայէլ զօրավարը գոհ կը մնայ և կ՚ըսէ թէ Ֆրանսացի զօրավարն ալ իրեն չափ փափաքող է բարեկարգութեան և ընդհանուր ներդաշնակութեան պահպանմանը։ Վուայռոն զօրավարը կը յայտարարէ թէ Ֆրանսացիներուն և Անգլիացիներուն յարաբերութիւնները բնաւ չեն ցրտացած, թէ կիրակի օրուան դէպքը ցաւալի էր, թէ քանի մը գրգռեալ զինուորներ պատճառ եղած էին անոր և թէ բնաւ առնչութիւն չունի այն զգացման հետ՝ զոր իւրաքանչիւր Ֆրանսացի անհատաբար կրնայ տածել՝ խնդրոյ առարկայ եղած գետնին վրայ Ռուսիոյ ունեցած իրաւունքին նկատմամբ։ Ամերիկեան զինուորներուն հրամանատարն ալ կը գանգատի Ֆրանսացիներէն և կ՚ըսէ թէ ատոնք միշտ կը յարձակին ամերիկեան զինուորներուն վրայ՝ որոնք միշտ անզէն դուրս կ՚ելլեն, մինչդեռ Ֆրանսացիները ամէն ատեն սուրին ունին։ Ամերիկեան զինուոր մը, վերջերս, այդ կարգի պարագայի մը մէջ Ֆրանսացի զինուոր մը զինաթափ ըրեր և անոր սուրինը յանձներ է իր ջոկապետին, գոհացուցիչ եղանակով բացատրելով իր այդ վարմունքին շարժառիթը։

Խաբարովսք.— Ուսուրիի հրամանատար Բէլլէն ռուս զօրավարը, որ շոգեկառքով քննական պտոյտ մը կը կատարէր, վակոնին մէջ այրած ու մեռած գտնուեր է Պարոնովսքի ու Նիքոլսքոյէի կայարաններուն մէջտեղը։ Պարագաները դեռ յայտնի չեն։

ՏՈՔԹ. ՄՈՐԻՍԸՆԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Չինկ իշխանը.— Ռուսիա կը մեղմէ իր պահանջումները.— Չինու արքունիքը։

ԲԷՔԻՆ, 19 մարտ.— (Թայմզի թղթակից Տոքթ. Մորիսընէն).— Չինկ իշխան երէկ զիս ընդունեց և հաստատեց այն լուրը զոր կիրակի օրը հեռագրեցի։ Բեդերսպուրկի չինական դեսպանը հաւանած է ջնջել տալ այն պայմանը՝ որով բացարձակ մենաշնորհ կը տրուի Մոնկոլիոյ և Թուրքեստանի մէջ։ Ռուսիա հաւանած է նաև փոխել կարգ մը ուրիշ պայմաններ որոնց դէմ դիտողութիւններ ըրած է Չին։ Չինկ իշխանը կը գնահատէ Անգլիոյ, Մ. Նահանգաց և Ճափոնի կողմէ այս առթիւ եղած աջակցութիւնը։ Չինկ իշխանը լաւատես չերեւցաւ Չինու արքունիքին շարժումներուն համար, և անկեղծօրէն յոյս յայտնեց թէ արքունիքը քիչ ատենէն Բէքին դառնայ, բայց իր ստացած մասնաւոր լուրերուն համաձայն, յայտարարեց թէ արքունիքը մտադիր է ապրիլի վերջերը Նօ-Հան երթալ։ Այդ լուրը, սակայն, պաշտօնական հանգամանք մը չունի։ Մանչուրիոյ պայմանադրութեան մասին Ռուսիոյ ըրած փոփոխութիւնները անոր հանգամանքը զգալի կերպով չեն փոխեր՝ Մանչուրիոյ վրայ միայն կերպով հաստատած թեւարկութեան մասին։ Միշտ խնդիր է գիտնալ թէ ի՛նչ գաղտնի կարգադրութիւններ եղած են Ռուսիոյ և Չինու միջեւ, որչափ ատեն որ ատոնց հանգամանքը չյայտնուի, դժուար պիտի ըլլայ վստահ ըլլալ Ծայրագոյն Արեւելքի իրաց կացութեան հաստատուն ըլլալուն նկատմամբ։

Երէկուան Հեռագիրներ

ԼՈՆՏՈՆ, 23 մարտ.— Գաղթային նախարար Պ. Չէմպրլէն յայտարարեց Երեսփ. ժողովին մէջ թէ Պոթա զօրավարը հաշտութեան կնքման մասին որևէ հակառաջարկ չէ ըրած Լորտ Քիչնէրի։

—Անգլիական լրագիրները ընդհանուր կերպով շատ զգածուած են Պօէրներուն հետ կատարուած հաշտութեան բանակցութիւնները չյաջողելուն համար։ Այդ վիճակին արդիւնք կը համարին Լորտ Քիչնէրի կողմէ Պոթա զօրավարին առաջարկուած պայմանադրութեան մէջ Պ. Չէմպրլէնի ըրած փոփոխութիւնները։

—Բրէթորիայէն կը հեռագրեն թէ Պօէրները ձախողուած մը ունեցեր են Եանօէվիլի մէջ։

ՓԱՐԻԶ.— Թիէն-Ցինէն կը հեռագրեն թէ անգլիական և ֆրանսական զինուորներուն միջեւ յարաբերութեանց մտերմութիւնը վերահաստատուած է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Բէքինէն կը հեռագրեն թէ Չին մերժեր է ստորագրել Մանչուրիոյ մասին Ռուսիոյ հետ պայմանադրութիւնը։

—Թայմզ կ՚իմանայ Բեդերսպուրկէն թէ քաղաքական շրջանակներուն մէջ կը հաւատան որ մեծ տէրութիւնները բողոքեր են Ռուսիոյ և Չինու միջեւ կնքուելիք որևէ է մասնաւոր պայմանադրութեան դէմ, մինչեւ որ չաւարտին Չինու մէջ կատարուած բանակցութիւնները։

ՇԱՆԿԱՅ.— Չի հաստատուիր այն զրոյցը թէ ճափոնական նաւատորմը շարժման վիճակի մէջ դրուած է և թէ Ռուսիոյ նաւատորմն ալ կը համախմբուի։ Շանկայի քաղաքական և օտար շրջանակներու մէջ թշնամութեանց ծագումը անկարելի կը նկատուի։

ՓԱՐԻԶ.— Ֆրանսական կառավարութիւնը որոշեց արտաքսել Մարսիլիոյ դէպքերուն մասնակցող բոլոր օտարականները։

— Մարսիլիա քաղաքը զինուորական կերպով գրաւուեցաւ։ Զօրքերը թոյլ չեն տար որ բանթող ընողները գործարանները խուժեն։

—Հանրապետութեան Նախագահը այսօր նոր դրօշ մը տուաւ բազմարուեստեան վարժարանի ուսանողներուն։ Պ. Լուպէ ջերմայեռ և համակրութեամբ ողջունուեցաւ։

—Մարսիլիոյ նաւարաններուն մէջ աշխատութեան վերսկսող գործաւորներու թիւը զգալի կերպով կ՚աւելնայ, բայց բազմաթիւ արհեստապետութիւններ միացան չաշխատողներուն։ Բօքափի և ածուխի գործաւորներու ընդհանուր ժողովը և գործարանատէրերը ընդունեցին իրաւարարութիւնը։

ՆԱՊՈԼԻ.— Նաւահանգիստի ապրանք պարպող գործաւորները տակաւին չեն աշխատիր։

ՔՈՊԷՆՀԱԿ.— Անգլիոյ թագուհին հոս հասաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԽՌՈՎԱՐԱՐՆԵՐԸ

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ԴԱՏԱՐԱՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

Աւասիկ շարունակութիւնը պուլկար խռովարարներու դատաստանին՝ Սէլանիկի դատարանին առջեւ. Նիստ 8/21 մարտ.

Նախագահը բերել տուաւ ամբաստանեալներէն Խրիսթօ Թանօ Նիքօվը և սկսաւ անոր հարցաքննութեանը.

Հարց.— Ո՛ր վարժարանէն ելած էիք, ի՛նչ սորվեցաք և մինչեւ հիմա ի՛նչպէս անցուցիք ժամանակնիդ։

Պատասխան.— Սէլանիկի Ֆրէրներու վարժարանը յաճախեցի։ Կնոջ խնդրի մը համար անկէ արտաքսուեցայ։ Աւստրիա գացի ուսումս կատարելագործելու համար։ Հիւսէյինպէյի մէջ (Պուլկարիա) ու Մոբթինայի (Սթրումիցա) և Իսմաքինչայի ու Իսթոանի մէջ (Կէվկէլի) դասատուութիւն ըրի։ Յետոյ անգործ մնացած ըլլալով Սէլանիկ եկայ՝ վկայագիրս վաւերացնել տալու համար։ Պօսնաք խան իջեւանեցայ 7 թիւ սենեակը։ Քանի անգամներ խնդրեցի Բէթրէ Թօշէվէն, որպէս զի ինծի պաշտօն մը գտնէ, քանի որ ինք վարժարաններու քննիչ էր։ Փորձեցի Օռոզտի Պաք վաճառատունը մտնել, բայց չյաջողեցայ։ Ուզեցի տեսնել Միլան Ռիզովը որ Միլան Միխայլովի և Սանտոյի հետ կը բնակէր։ Անգամ մը անոնց բնակարանը տեսայ Քօչօ Քարլովալին և յետոյ իմացայ թէ այդ վերջինը գիշեր մը ձերբակալուեր է։

Հ.— Յայտարարած էք թէ Միլան Միխայլով, Սթէֆան Սթոյչէվ, Քօչօ Քարլովալի և Միխայիլ Շիմանով ընկերակցութեան անդամներէն են։

Պ.— Չեմ գիտեր։ Ոստիկանութեան տեսուչը զիս պարտաւորած էր որ Ֆլորինալը Քօչոյի բառերուն պէս խօսիմ։ Հարցաքննիչ դատաւորը անոր իմաց տուած ըլլալով որ հակառակը կը խօսիմ, հետեւաբար պարտաւորուեցայ միւսին պէս ըսել։

Հ.— Յայտնի սուտ կը խօսիք, վասն զի Ֆլորինալը Քօչօ ձեզմէ քանի մը օր վերջը հարցաքննուած է։

Պ.— Չեմ գիտեր։ Ո՛չ ոստիկանութեան տեսուչը կը ճանչնամ և ոչ հարցաքննիչ դատաւորը։

Հ.— Ընկերակցութեան անդա՞մ էիք։

Պ.— Հրաւիրեցին զիս հաստատական պատասխան տալու և ես ալ այնպէս ըրի։

Հ.— Յայտարարած էք թէ ընկերակցութեան նպատակն է եղերելի արարքներ գործել։

Պ.— Այդ տեսակ խոստովանութիւն մը չեմ ըրած, վասն զի այդ կարգի հարցում մը չէ եղած ինծի։

Հ.— Ըսած էք թէ Իսթիմա քահանան և Ստեփան Սթոյչէվ ու Միթօ Պլաչէվ անուն անձերը ընկերակցութեան անդամ են. նաև յարած էք թէ Միխայիլ Զաքրով ալ կը ծառայէ ընկերակցութեան, որուն հաշիւները գտնուած են Սանտոյի տունէն դրաւուած թուղթերուն մէջէն։

Պ.— Չեմ գիտեր։

Հ.— Խոստովանած էք թէ ընկերութեան գումարով ղրկած էիք Բէթրէ Թօշէվի կողմէ գրուած նամակներ ուղղուած Քօչօ Պոյաչիէվի, Բէշքովի, Կիորկի Քոնսթանթինի և Բէթրէ Տէյի Եոհանովի որոնք դասատուութիւն կ՚ընեն Սէրէզի, Տոյրանի, Սթրումիցայի և Ավրաթհիսարի մէջ։

Պ.— Այդ տեսակ նամակներ չղրկեցի։ Ոստիկանութեան տեսուչը թելադրած ըլլալով ինծի ըսել թէ այդ կարգի նամակներ ղրկուած էին Սթրումիցայի եպիսկոպոսին, այնպէս յայտարարեցի հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ։

Հ. Յայտարարած էք թէ Պուլկարիայէն Չօնէվ Տիմիթրի ընկերակցութեան գլխաւոր գործակալներէն մէկն է, թէ անոր ուղղուած նամակները դուք կը տանէիք նամակատուն և թէ Բէթրէ Թօշէվ ու Միթօ Պլաչէվ խռովարարական թուղթեր տուած են ձեզի՝ կարգ մը ծածկագիր նամակներ՝ բանալիներով, ինչպէս նաև ծածուկ մելանով գրուած թուղթեր, ատոնց ամէնքն ալ Սանտոյի քով պահուելու համար։

Պ.— Ոստիկանութեան տեսուչին թելադրութեամբը այդպէս ըսի։

Հ.— Բայց խոստովանած էք թէ ծածուկ մելանը ու խռովարարական թուղթերը դուք Քօչօ Լազոյի բնակարանը տարած էք՝ Սանտոյի ձերբակալուելուն հետեւանքով։ Յայտարարած էք նաև թէ ծածկագիր գրութիւնները կը լուծէիք։

Պ.— Այդ տեսակ բաներէ տեղեկութիւն չունիմ։

Նախագահին հրամանով քարտուղարը կարդաց այն նամակները ու կանոնագիրները՝ որոնք երեւան հանուած էին ամբաստանեալին խոստովանութիւններուն հետեւանքով։ Նամակները կը խօսին ձեռնարկուելիք եղերելի արարքներու վրայ։ Կանոնագիրը քառասուն յօդուածներէ կը բաղկանայ։ Անդամները յանձն կ՚առնեն իրենց կեանքը զոհել, ինչպէս նաև այն ամէն անձերը որոնք արգելք ըլլան նպատակին իրագործման։ Ընկերակցութիւնը իր որոշումը պիտի տայ ամէն կարգի փափուկ պարագաներու մէջ և անոր գաղտնիքները երեւան հանողները պիտի սպաննուին։

Հ.— Խոստովանած էք թէ կանոնագիրներուն մէկ օրինակը գրած էիք։

Պ.— Այդպէս ըսի, վասն զի ոստիկանութեան տեսուչը այնպէս կ՚ուզէր։

Հ.— Ո՛վ լուծեց այն ծածկագիր նամակները՝ որոնց վրայ ձեր անուան սկզբնատառերը դրած էիք։

Պ.— Այդ նամակները լատինական տառերով գրուած էին և ես զանոնք պուլկարական տառերով ընդօրինակեցի։

Հ.— Եթէ ծածկագրին լուծմանը՝ տեղեակ չէիք, ի՛նչպէս կատարեցիք այդ ընդօրինակութիւնը։

Պ.— Ոստիկանութեան տեսուչին հրահանգներուն համաձայն շարժեցայ։

Հ.— Քառասուն կանոնագիր տասնական էջէն կ՚ընէ չորս հարիւր թերթ։ Բոլիկրաֆի վրայ ո՞վ հանեց զանոնք։

Պ.— Խորհուրդ տուին ինծի ըսելու թէ ես կատարած եմ այդ գործողութիւնը։

Հ.— Կարելի չէ որ մարդ մը առանձին 400 թերթ բոլիկրաֆի վրայ հանէ։ Եթէ ոստիկանութեան տեսուչը ձեզի թելադրեց ըսելու թէ դուք կատարած էք այդ գործողութիւնը, հարկաւ ուրիշ օգնականներ ալ ցոյց տուաւ։

Պ.— Ինծի ինչ որ ըսել տուին, այն ըսի։

Հ.— Հարցաքննութեան ատեն սակայն յայտարարած էք թէ Սանտօ, Միլան Միխայլով, Միլան Ռիզօ և Քօչօ Արզօ Լազօ ձեզի օգնած են բոլիկրաֆի համար։

Պ.— Այդ տեսակ բան մը չեմ ըսած։

Հ.— Խոստովանած էք թէ Բէթրէ Թօշէվ ծածկագրութեանց բանալիները տուած է ձեզի։ Ի՞նչ եղան ատոնք։

Պ.— Ըսել տուին ինծի թէ այդ բանալիները Սանտոյի բնակարանը տարած եմ և ես ալ այնպէս յայտարարեցի։

Հ.—Բաւական չէ միշտ ըսել «ինծի թելադրեցին, ինծի ըսել տուին» եւայլն։ Խոստովանած էք թէ Քօչօ Արզօ Լազոյի բնակարանէն գտնուած թուղթերէն մէկը ձեզի կը վերաբերի և դուք ալ ստորագրած էք զայն. յայտարարած էք նաև թէ Խրիսթօ Մաթօ ու Բէթրէ Թօշէվ կանոնագրին մէկ օրինակը ընդօրինակել տուած են ձեզի։

Պ.— Ես բան մը չեմ ստորագրած։

Նախագահը ամբաստանեալին ցոյց կուտայ անոր ստորագրութիւնը կրող թուղթերը։

Հ.— Քոմիթէէն ձեր ստացած երեսուն ոսկիին ո՛րքանը տուիք Իսթիմա քահանային։

Պ.— Բան մը չտուի։

Նախագահը Իսթիմա քահանան բերել տալով կ՚ըսէ անոր.

—Կրօնաւոր էք և հետեւաբար խղճահար պէտք է ըլլաք։ Հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ Խրիսթօ Թանօ Նիքօվ անուն դատաւուին հետ դէմ առ դէմ բերուեցաք. միթէ չխոստովանեցա՞ւ թէ ձեզի երկու ոսկի տուած է։

Քահանան հաստատական պատասխան տուաւ։ Այդ պատասխանը մեծ յուզում առաջ բերաւ ունկնդիրներուն մէջ, և ամբաստանեալին սուտը երեւան ելաւ։ Նիստը ընդհատուեցաւ և քիչ վերջը բացուելով հարցաքննութիւնը շարունակուեցաւ։

Հ.— Ի՞նչ են ծածկագիրներու այդ բանալիները։

Պ.— Գտնուած հինգ բանալիներու երկուքը Սանտոյի կը վերաբերէին, երկուքը Բէթրէ Թօշէվի և հինգերորդն ալ ինծի։

Հ.— Բացատրեցէք բանալիներուն կազմութիւնը։

Պ.— Ես բանալի չունէի։ Խորհուրդ տուին ինծի ըսելու թէ բանալիներէն մէկը իմս է։

Նախագահը քանի մը լուծուած նամակներ ցոյց տալով կը հարցնէ ամբաստանեալին թէ ո՞վ լուծած է զանոնք։

Պ.— Ես։

Հ.— Ուրեմն բանալի մը ունէիք։ Խրիսթ Արզօ Լազոյի անունը տուած էիք, ձեր յայտարարութեան համաձայն, անոր բնակարանը խուզարկուած է և ձեր դրած բոլոր թուղթերը երեւան հանուած են։ Ինչո՞ւ կ՚ուրանաք։

Պ.— Այդ թուղթերը ընդօրինակեցի բնագրին վրայէն որ ոստիկանութեան պաշտօնարանին մէջ ցոյց տրուեցաւ ինծի։

Հ.— Եթէ արդարութիւնը թուղթի մը բնագիրը ձեռք անցուցած է, ի՛նչ պէտք է ունի զայն ձեզի ընդօրինակել տալու։

Պ.— Գրել տուին և ես ալ գրեցի։

Հ.— Յայտարարած էք թէ երեսուն ոսկի ստանալով ծախսած էիք՝ ձեր թուղթերուն մէջ նշանակուած մանրամասնութիւններով։

Պ.— Ոստիկանութեան տեսուչը յօրինել տուաւ այդ մանրամասնութիւնները։

Հ.— Հրոսախումբերուն բոլոր անդամները կը ճանչնա՞ք։

Պ.— Իւրաքանչիւր անդամ հազիւ իր ընկերակիցներէն հինգը կամ վեցը կը ճանչնայ։ Եթէ հրոսախումբերուն անդամ ըլլայի, հազիւ անդամներէն չորսը կամ հինգը պիտի ճանչնայի։

Խրիսթօ Թանօ Նիքօվի հարցաքննութիւնը կ՚աւարտի և ատեանը կը փակուի։

Երրորդ նիստը տեղի ունեցաւ մարտ 5/18ի երկուշաբթի օրը։ Ունկնդիրները միւս օրերէն բազմաթիւ են։ Կէսօրէն ժամ մը առաջ ատեանը կը բացուի և կը սկսի Միլան Ռիզովի հարցաքննութիւնը։

Հ.— Ի՛նչպէս ձերբակալուեցաք. ի՛նչ անցեալ ունիք։

Պ.— Սէլանիկի պուլկարական վարժարանին մէջ դաստիարակուեցայ։ Դասատուին հետ վէճի մը հետեւանքով հեռացայ վարժարանէն։ Քիչ ատեն իբրեւ ցերեկօթիկ ընդունուեցայ նոյն վարժարանը և Սանտոյի հետ միեւնոյն տանը մէջ բնակեցայ։ Օր մը Սանտոյին հանդիպեցայ Քարափին վրայ. ըսաւ ինծի թէ վտանգաւոր պիտի ըլլայ բնակիլ միեւնոյն տանը մէջ, ուր զէնքեր գտնուած են. ուրեմն հարկ էր փախչիլ։ Նոյն օրը, հինգշաբթի, Հրեաներուն գերեզմանատունը պառկեցանք։ Հետեւեալ իրիկունը, ուրբաթ, Սանտօ պատսպարան մը փնտռեց քաղաքին մէջ, բայց չէր յաջողած. հետեւեալ օրը շարունակեց խուզարկութիւնները, բայց դարձեալ բան մը չկրցաւ ընել. սակայն այս անգամ հետը բերաւ գիւղացիի հագուստ մը զոր հագայ, փոխելով դպրոցականի համազգեստս։ Որոշեցինք հետեւեալ օրը Վարտարի մօտ մեծ հողաբլուրին վրայ գտնուիլ։ Որոշումնիս գործադրեցինք։ Երրորդ ընկեր մը միացաւ մեզի և նստանք սայլ մը զոր կը վարէր Անկօ անուն անձը։ Ես Պուլկարիա երթալ մտադիր էի, բայց միւսներուն գաղափարը չէի գիտեր։

Հ.— Որովհետեւ տանը մէջ զէնքեր կային, կ՚ուզէք փախչիլ, գերեզմանատան մը մէջ կը պառկիք, գիւղացիի հագուստ կը հագնիք, քաղաքէն կը հեռանաք և Սանտօ մինչեւ իսկ անձնասպանութեան կը դիմէ։

Պ.— Չեմ գիտեր. կարելի է որ Սանտօ անձնական պատճառներ ունէր իր կեանքին վերջ տալու համար։ Անոր գործերուն տեղեակ չէի։

Հ.— Յայտարարած էք թէ Թօպչէ հրոսախումբերուն քննիչն էր։

Պ.— Չէի գիտեր. ոստիկանութեան տեսուչը այնպէս ըսել տուաւ։

Հ.— Ուրեմն ի՛նչու համար հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ ալ միեւնոյն բանը ըսիք։

Պ.— Եթէ հակառակը ըսէի, ոստիկանութեան տեսուչը զիս պիտի խոշտանգէր։

Հ.— Ո՛րչափ ատենէ ի վեր ընկերակցութեան անդամ էիք։

Պ.— Ոստիկանութեան տեսուչը յանձնարարեց ինծի երեքուկէս ամիս ըսել։

Հ.— Ո՞վ թելադրեց ձեզ մասնակցելու շարժումին։

Պ.— Ոչ ոք։

Հ.— Սակայն ըսեր էք թէ ձեզ թելադրողը Թայչէն է, այդ անձը գիւղերը կ՚երթար պուլկար ժողովուրդը գրգռելու։ Ամէն շաբթու Լէ Ռէֆոռմի թիւերը կը բերէր զորս ամէնքդ ալ կը կարդայիք։

Պ.— Այդ տեսակ բան մը ըսած չեմ։

Հ.— Ուրեմն հարցաքննիչ դատաւորը ի՛նչպէս կրնայ նշանակել, քանի որ չէք ըսեր։

Պ.— Բան մը չեմ ըսած։

Հ.— Խոստովանած էք թէ գիտէիք Լէ Ռէֆոռմի պարունակութիւնը և թէ այդ լրագիրը Թայչէի կու գար Պլանքօ ծածկանունով։

Պ.— Ինծի այնպէս ըսել տուին։

Հ.— Լրագիրը կարդացած ըլլալնիդ կ՚ուրանաք, մինչդեռ պարունակութեանը տեղեակ էք։ Հակասութեան մէջ էք։ Ուրեմն ճշմարտութիւնը ըսէք։

Պ.— Ըսածս կը կրկնեմ։

Հ.— Նոյն իսկ մանրամասն տեղեկութիւններ տուած և մանաւանդ ըսած էք որ Խրիսթօ Մաթօվը վարժարանին մէջ կը տեսնէիք և Բէթրէ Թօշէվն ալ իր գրասենեակին մէջ։ Ատոնք ձեզի նամակներ գրել կու տան եղեր Լէ Ռէֆոռմի համար։

Պ.—Այս տեսակ բան մը չեմ ըսած։

Նախագահին հրամանով քարտուղարը կը կարդայ Լէ Ռէֆոռմի ուղղուած նամակները, որոնք խռովարարական ամենածանր պարունակութիւն մը ունին։ Այդ պարագային առջեւ ամբաստանեալը ընթացքը կը փոխէ և կը խոստովանի ըսելով որ այդ նամակները իրեն կը վերաբերին և թէ Մաթօվ իրեն տուած և ինք ալ գրած է։

Հ.—Յայտարարած էք թէ Նուվան Պիչէվ և Միխայիլ Շիմանով անուն վարժապետ մը ձեր տունը կու գային, թէ առաջինը պիտի երթար միանալ Քիլքիշի հրոսախումբին. իսկ երկրորդը՝ Սէրէզ կամ Նէվրոքոբ՝ վարժապետութիւն ընելու։

Պ.—Սանտօ բերաւ զանոնք. ուր երթալնին չեմ գիտեր։ Քօչօ Քարլովալի ալ անգամ մը մեր տունը եկաւ. նաև Խրիսթօ Թանօ Նիքօվ որ իր դասերը պատրաստել կու գար։

Հ.—Ըսած էք թէ Միլան, Քօչօ և Սթէֆան ինքզինքնին դարմանելու համար Սէլանիկ գալով տոքթ. Թաթարճիէվի դիմած են։

Պ.—Քօչօ և Սթէֆան գործ փնտռելու եկած էին։ Հիւանդ ըլլալնին չեմ գիտեր։

Հ.—Անցեալ օր լսեցիք թէ Քօչօ Քարլովալի ինք իսկ խոստովանած է հիւանդացած ըլլալը։

Պ.—Սանտոյի հետ դուրս կ՚ելլէր, բայց ո՛ւր երթալը չեմ գիտեր։

Հ.—Ֆլորինալը Քօչօ իրիկուն մը ձեր տունը եկեր և մէկուկէս ժամ մնացեր է, ձեր ձերբակալութենէն հինգ շաբաթ առաջ։

Պ.—Ո՛չ բան մը տեսած և ոչ ալ բան մը ըսած եմ։

Հ.—Ըսած էք թէ կանոնագիրները ձեր տունը տպագրուած են և թէ բոլիկրաֆը հոն բերուած է։

Պ.—Բնաւ։

Հ.—Հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ, սակայն, այնպէս յայտարարած էք։

Պ.—Այնպէս ըսել տուին։

Հ.—Ըսած էք թէ հրոսախումբին և զինուորներու միջեւ տեղի ունեցած ընդհարումի մը ատեն Ֆլորինալը Քօչօ վիրաւորուած է։

Պ.—Այդ տեսակ բան մը չեմ ըսած։

Հ.—Ըսած էք թէ Միչօ Նայէվը և Նուվան Ֆիլէթանօն ճանչցած ու անոնց տունը գիշերած էիք։

Պ.—Միչօ Նայէվին այցելութիւն տուի, բայց անոնց տունը չգիշերեցի. իսկ Նուվան Ֆիլէթանօն բնաւ չեմ ճանչնար։

Նախագահը դէմ առ դէմ բերել տուաւ երկու ամբաստանեալները։ Նուվան Ֆիլէթանօ յայտարարեց թէ ըսած էր որ Միլան Ռիզովը կը ճանչնայ, բայց պատճառը այն էր որ ոստիկանութեան տեսուչը զինքը խոշտանգած էր. նաև թէ հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ ըրած յայտարարութիւնը ոստիկանութեան առջեւ ըրածին ընդօրինակութիւնն էր։ Ընդհանուր դատախազը խօսք առնելով ըսաւ թէ Միլան Ռիզով Նուվան Ֆիլէթանոյի տանը գիշերած ըլլալը խոստովանած ըլլալուն հետեւանքով էր որ այդ վերջինոյն դէմ ձերբակալման հրամանագիր հանուեցաւ։ Ոստիկանութեան տեսուչը ո՛չ հարցաքննած և ոչ ալ տեսած էր Ֆիլէթանօն։ Ամբաստանեալը շփոթեցաւ։ Ունկնդիրներուն մէջ շշուկ մը լսուեցաւ։ Նախագահը վերսկսաւ հարցաքննել Միլան Ռիզովը։

Հ.— Միչօ Նայէվ գիտէ՞ թէ դուք ալ ընկերակցութեան անդամ էք։

Պ.—Ոստիկանութեան տեսուչը կարելի է ինծի ըսել տուաւ թէ Միչօ գիտեր թէ մասնակցութիւն ունիմ ընկերակցութեան։

Հ.— Ճաշարանապետ Թանաշ ալ այդ մասին տեղեկութիւն ունէ՞ր։

—Պ.— Անոր մասին բան մը չեմ ըսած։

Հ.—Ըսած էք թէ Անթիմ Զաքալով ձեր տունը կու գար Քօչօ Արզօ Լազոյի հետ և թէ յաճախ Լէ Ռէֆոռմը կը կարդար։

Պ.— Ըսած եմ թէ Զաքալով յաճախ ճաշարան կու գար, ուր կը տեսնուէինք. ուրիշ բան չեմ ըսած։

Հ.— Ըսած էք թէ Խրիսթօ Անճէվ Քիլքիշի հրոսախումբին միացած է, թէ Խրիսթօ Նիքօվ կը լուծէր ծածկագիր նամակները և անոնց պատասխանները կը դրէր ծածկագրութեամբ, թէ Խրիսթօ Նիքօվ և Բէթրէ Թօշէվ կը թղթակցէր խռովարարական ընկերակցութեանց պետերուն հետ և թէ Միթօ Պլաչէվ գանձապետն է։

Պ.— Չեմ գիտեր. այդ տեսակ բան մը չեմ ըսած։

Հ.— Յայտարարած էք թէ Նիքոլա Պոնչէվ Սօֆիայէն եկած ու Իսթիմա քահանային տունը իջեւանած է, ուր կ՚երթայիք զայն տեսնել. թէ իմացած էիք որ այդ անձը հրոսախումբերը պիտի այցելէ, թէ Խրիսթօ Նիքօվ, Բէթրէ Թօշէվ, Միթօ Պլաչէվ՝ հրոսախումբին անդամներէն Սէլանիկ եկողներուն ծախքերը կը վճարէին և թէ դուք իսկ Սանտոյէն դրամ առած էիք ձեր ապրուստին համար։

Պ.— Այդ տեսակ բան մը չեմ ըսած։

Հ.— Յայտարարած էք թէ Ընկերութեան մէջ կնիքը տեսած էիք Բէթրէ Թօշէվի և ուրիշ մըն ալ Թայչէի մօտ. մինչեւ իսկ կնիքին պատկերը շինած էք։

Պ.— Այդ տեսակ բան մը չեմ ըսած։

Նախագահը ամբաստանեալին ցոյց տուաւ ընկերակցութեան բուն իսկ կնիքը։ Միլան քննեց, վարանեցաւ և ըսաւ թէ ոստիկանութեան տեսուչը յանձնարարած էր իրեն խօսիլ այդ կնիքի մասին։

Հ.— Եթէ այնպէս է, ի՛նչպէս անոր պատկերը գծած էք։

Պ.— Այդ տեսակ բան մը չտեսայ Բէթրէ Թօշէվի քով։

Հ.—Ըսած էք թէ Բէթրէ Թօշէվ ընկերակցութեան հաշիւները կը քննէ և հանգանակութիւնները փոխառութեան ձեւով կ՚առնուին։

Պ.— Սխալ է։

Միլան Ռիզովի հարցաքննութիւնը աւարտեցաւ։ Յաջորդ նիստը փոխանակ հինգշաբթի, շաբաթ կատարուեցաւ, դատաւորներէն Իպրահիմ էֆ.ի հիւանդութեանը պատճառաւ։

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսուներորդ տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթաքիւղ, Հանգուցեալ մուխթար [illegible] աղայի տանը։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Ամասիա գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Էնիրպազար գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Իզզէթ էֆէնտի։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ կայս. Թիկնապահ և ոստիկան-զինուորներու ճիւղին պաշտօնեայ Պլանա փաշայի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Զաֆրանպոլիի առաջնակարգ վաճառականներէն Տիրան էֆէնտիի։

ԻՍՄԱՅԻԼ ՔԷՄԱԼ ՊԷՅ ԵՒ ԱՐՆԱՈՒՏՆԵՐԸ.— Արնաւուտներու երեւելիները, կ՚ըսէ Իգտամ, պետական խորհուրդին նախորդ անդամ փախստական Իսմայիլ Քէմալ պէյի կողմէ օսմ. երկիրներու դէմ եղած թշնամական հրատարակութիւնները հերքելու նպատակով Լոնտոնի օսմ. դեսպանատան ղրկած են հետեւեալ գիրը, Իսմայիլ Քէմալ պէյի յանձնուելու համար, որուն մէկ օրինակը հրատարակուած է եւրոպական լրագիրներուն մէջ։

«Լուր առինք թէ ձեր անձնական կիրքէն ու թշնամական ոգիէն մղուած՝ անցեալները կարգ մը չարամիտ ու եղերելի հրատարակութիւններ ըրած էք Արնաւուտլուքի դէմ. այն ատեն ձեզի ուղիղ ճամբան հրաւիրած էինք։ Ձեր բնական նկարագրին բերմամբ՝ մեր անկեղծ ազգասիրութիւնները նկատողութեան չառիք. լսեցինք թէ նորէն ձեր խռովարարական նպատակին մէջ յարատեւած և Արնաւուտլուքի անունով դարձեալ եղերելի ստութիւններ կը հրատարակէք։ Անձնական թշնամութեան վարագոյրը եթէ ձեր աչքերը ծածկած չըլլար, պիտի տեսնէիք թէ Արնաւուտները և ամբողջ Օսմանցիները հաւատարմութեան ո՛րքան զօրաւոր կապով մը կապուած են Վեհ. Սուլթանին ու Անոր կայսերական կառավարութեանը։ Դուք արդէն գէշ դաստիարակութիւն առած մարդ մըն էք, ինչ որ կ՚ապացուցանեն ձեր գործերը ու խօսքերը։ Բոլոր Արնաւուտները ծիծաղելով կը տեսնեն թէ ձեզ նման բարեպաշտութենէ, պարկեշտութենէ և հաւատարմութենէ զուրկ փախստական դատարկաշրջիկ մը հայրենիքի անունով կը գործէ։ Փառք Աստուծոյ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթան Ապտ-իւլ-Համիտ կայսեր, անդորր ու երջանիկ կ՚ապրինք. բողոքի պատճառ մը չունինք։ Քանի որ այս է իրաց կացութիւնը, չենք հասկնար թէ ի՛նչու համար կ՚աշխատիք մեզ (քաւ լիցի) խաբելու և մոլորեցնելու։ Տարակոյս չկայ թէ դուք անձնական շահու մը կը հետապնդիք։ Օսմանեան և օտար պատմութիւններէն որը որ կ՚ուզէք բացէք. միթէ մեր նախնիք չարամտութեամբ և օտար երկիրներ փախչելո՞վ թէ իրենց գլուխնին ու հոգինին զոհելով ծառայած են օսմ. այս մեծանուն կայս. գերդաստանին՝ որ եօթը հարիւր տարիներէ ի վեր իր փառաւոր կայսրութեամբը աստուածային օրհնութեան և գոհունակութեան արժանացած է։ Քիչ մըն ալ կրօնական նուիրական գիրքերուն հարցուցէք, բայց ոչ թէ Լոնտոնի ցոփակեաց ակումբներուն մէջ կեանք վարելով։ Բարձրեալն Աստուած հնազանդութիւն կը հրամայէ մեծ հրամանատարին։ Մեծ հրամանատարը այսօր Վեհ. Սուլթան Համիտ կայսրն է. մեր գլուխը ու հոգին հոն կապուած են։ Անոր ամէն հրամանները որոնք մեզի համար երջանկութեան և իմաստութեան աղբիւրներ են, ամենայն յարգանօք և հնազանդութեամբ կ՚ընդունինք։ Անոր բարձր հաճութենէն բնաւ չենք շեղիր։ Ձեր ճանճրացուցիչ հաշիւներուն դէմ ականջնիս խցելէ զատ ուրիշ բան չենք կրնար ընել. նաև նեղութիւն յանձն կ՚առնենք քանի մը հարուածներ տալու ձեր ականջներուն որոնցմէ կ՚ուզէք մեզ խաբել ու թմբեցնել։ Վերջապէս, եթէ քիչ մը պարկեշտութիւն և մարդկութիւն ունենայիք, այս տեսակ ապերախտութիւն մը չէիք ըներ օսմ. տէրութեան դէմ՝ որուն հացովը ու շնորհներովը սնած էք։ Եթէ քիչ մը հաւատարմութիւն ունենայիք, մեր նուիրական ու սուրբ հայրենիքին դէմ, այդ տեսակ թշնամական ձեռնարկներու չէիք համարձակեր։ Աստուած ճշմարիտ պաշտպանն է այս կրօնքին, այս տէրութեան և այս հայրենիքին։ Վերոնշանակեալ պատճառներով բոլոր Արնաւուտներուն պարտքն է միաձայն անէծք կարդալ ձեզի։ Մեր Վեհապետը՝ մեր գթառատ հայրը ու մեր երջանկութեան միակ պատճառն է։ Մեր բարեբաղդութիւնը ու ապագան մեր մեծանուն ու նուիրական Խալիֆային սուրբ անձին գոյութեամբը միայն տեւական կրնայ ըլլալ։ Փառք Աստուծոյ, Ն. Վեհափառութեան կայս. արդարութեամբը ու գթութեամբը ամէն տեսակ շնորհներու և անդորրութեան արժանի կ՚ըլլանք։ Հետեւաբար շատ բարեբաղդ ենք։ Դարձեալ կը կրկնե՛նք թէ ձեր այդ կարգի եղերելի արարքներուն համար համախոհ չէք կրնար գտնել այն Արնաւուտներէն ու Օսմանցիներէն՝ որոնք իրենց Վեհապետը ու հայրենիքը կը սիրեն։ Այս անգամ ալ անկեղծօրէն կ՚ազդարարենք ձեզ որ ձեր հետեւած յոռի շաւիղէն շեղիք և ուղիղ ճամբան դառնաք և ազատիք յաւիտենական անէծքէ։»

18 յունուար 1316

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Սօֆիայի լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Կ. Պոլսոյ պուլկարական գործակատարութեան առաջին քարտուղար Պ. Մանոլ Սթէֆանով և Էտիրնէի պուլկարական առեւտրական գործախլութեան քարտուղար Պ. Թ. Թէոտորով պաշտօնանկ եղած են։

—Սօֆիայի լրագիրները կ'ըսեն թէ մամուլի դիւանին նախագահ Պ. Ա. Տէշէվ պաշտօնանկ պիտի ըլլայ։ Նոյն դիւանին պաշտօնեաներէն Պ. Օսքար Իսքէնտէր ճամբուած է։

—Բէլճիքայի կառավարիչ Պ. Բոբով պաշտօնանկ եղած է։ Թըրնովայի ու Ֆիլիպէի կառավարիչներն ալ պաշտօնանկ պիտի ըլլան։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ հինգշաբթի օրուան թըւականով կը գրեն Մոնիթէօրի.— «Անցեալ օր ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն մը կատարեց Նուման Աթանաս Հաճի Նիքոլով անուն գրավաճառի մը խանութին մէջ, ուրկէ թուղթեր գտնուեցան։ Գրավաճառը ձերբակալուեցաւ։ Երէկ իրիկուն Հաճի Նիքոլով յաջողեցաւ ձեռք անցընել դաշոյն մը որ նոր բանտ բերուած չարագործի մը կը վերաբերէր, և փորձեց դատաւորին շնչերակը կտրել։ Անձնասպանութեան այդ փորձը իմացուելով՝ ոստիկանութեան տեսուչը, ընդհանուր դատախազի օգնականը և հարցաքննիչ դատաւորը թղթապետական երկու բժիշկներով՝ գացին Հաճի Նիքոլովի խցիկը։ Հաճի Նիքոլով յայտարարեց թէ ուզած է անձնասպան ըլլալ։ Տեղեկագիր մը պատրաստուեցաւ և ներկայ գտնուող բոլոր պաշտօնեաները ստորագրեցին։ Յետոյ վիրաւորը զինուորական հիւանդանոցը տարուեցաւ։

—Թէքուչէն կը գրեն թէ, կ'ըսէ Սէրվիր, տեղւոյն ոստիկանութիւնը իմանալով որ պուլկար վարժարանին ուսուցիչ Լազօ անուն անձին տունը արգիլուած առարկաներ կան, հոն խուզարկութիւն կատարեր է։ Լազօ ժամանակին իմանալով յաջողեր է փախչիլ։ Այդ անձը դատաստանի պիտի ենթարկուի՝ հանդանակութեան մը ձեռնարկած ըլլալուն համար։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Իտալիոյ մէջ շինուած օսմ. երկու նոր թորփիլանաւերը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, Համիտիէ ու Ապտիւլմէճիտ կոչուեցան։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.— Մանուզրքի փաստաբաններէն Հասիպ պէյ, ծրագիր մը մատուցանելով ձեռնհաս պաշտօնարանին, տարեկան երկու հարիւր հազար ոսկիի հասոյթի աղբիւրներ ցոյց տուած է։ Հասիպ պէյ կ'առաջարկէ, արջառներու և ամէն տեսակ անասուններու գողութեանց առաջքը առնելու համար, տառից տէրերը երեք դասակարգի վերածելով իւրաքանչիւրին սեպհականութեան արտօնագիր տալ՝ 20, 10 և 5 ղրուշ առնելով։ Աղերսարկուն առաջարկած է նաև բժիշկներուն տպագրեալ դեղագիրներ տալ՝ իւրաքանչիւրէն քառ փարա առնելով։ Հասիպ պէյ, միանգամայն առաջարկած է իւրաքանչիւր պաշտօնեայի տարեկան վըկայագիր մը տալ՝ բարւոք ծառայութեան համար։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան գործակատար Պ. Պասթ, քարտուղարի մը հետ, ուրբաթ օրը Ֆէնէրի Պատրիարքարանը գնաց, սակայն Տ. Կոնստանդիանոս Ս. Պատրիարքը եկեղեցին գտնուելով, իր այցետոմսը թողուց։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— Տղոց յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցին անցեալ ելմտական տարուան վիճակագրութենէն կ'երեւայ որ 544 հիւանդներ խնամուած, 448 առողջացած և 82 ալ տակաւին դարմանուելու վրայ են։ Մահերը հարիւրին երկու եղած են՝ այսինքն անցեալ տարուանին կէսէն պակաս։ Հիւանդանոցը դիմած և քննուած հիւանդներուն թիւն է 7669 իսլամ, 3864 ոչ-իսլամ և 64 օտար կիներ. նաև 3394 իսլամ, 1813 ոչ-իսլամ և 26 օտար տղաք։

ՁԿՆԱՐԱՆԸ.— Հանրային Պարտքի վարչութիւնը որոշեց ձկնարանի և աղաբանի համար հիմնուած տեղին մօտ և Թամանտօ ընտանիքին սեպհական ծովեզերեայ գետինը գնելով, նոր շէնք մը կառուցանել։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը, ուրկէ արտօնութիւն խնդրուած էր, ընդունելի դատած և խնդիրը տեղեկագրած է Մեծ Եպարքոսին։ Թէ՛ գետնին գնման և թէ շէնքին կառուցման համար տասնըհինգ հազար ոսկի ծախք հաշուուած է։

ԶԵՂԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ.—Եղեռնադատ ատեանը մօտերս պիտի դատէ առեւտրական դատարանի վճռագիրներու գործադիր ճիւղին արձանագրիչներէն Հասան Րիզա էֆ.ն ու հաւաքիչ Սադըգ էֆ.ն որոնք զանազան միջոցներով 354,796 ղրուշի գումար մը իւրացուցած ըլլալնուն համար ամբաստանուած են։ Հասան Րիզա էֆ. ձերբակալուած է։

ՈՉԽԱՐԻ ՄԻՍԸ.— Ներքին գործոց նախարարութիւնը տեղեկանալով որ Պանտըրմայի ու Միխալըճի կողմերը 150,000 ոչխարներ կան, սակայն անձրեւներու հետեւանքով պէտք եղածին չափ սնունդ չեն գտած և հետեւաբար պարարտ չեն, և նկատելով որ ոչխարի վաճառականները այդ պատճառով չեն ուզեր նոյն ոչխարները Կ. Պոլիս բերել, հեռագրեց Պրուսայի կուսակալութեան որ պէտք եղած ծանրութիւնը ունեցող ոչխարները անպատճառ Կ. Պոլիս ղրկուին։ Նախարարութիւնը նաև հեռագրեց միւս նահանգները որ փութով ոչխար ղրկեն Կ. Պոլիս։

ԾՈՎԱՅԻՆ Նախարար Հասան փաշա, հիւանդ ըլլալով, երէկ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Նախարարաց Խորհուրդին։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ.— Ներքին գործոց նախարարութիւնը, եղած հարցումի մը պատասխանելով, ծանոյց նահանգները թէ մարդահամարի կանոնագիրը գործադրելի պիտի ըլլայ գաւառային պաշտօնաթերթերուն մէջ անոնց հրատարակուելու թուականէն։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը, շաբաթ օրը, ի բացակայութեան դատեց Հիւսէին Սիւլէյման անուն անձը որ երկու տարի առաջ, գիշեր ատեն, Սիրքէճիի կողմը, Միսաք անուն մարդ մը ծեծած և անոր վիրաւորուելուն պատճառ եղած էր։ Հիւսէին Սիւլէյման դատապարտուեցաւ հինգ տարուան տաժանակիր աքսորութեան և քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու։

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ՔՈՂԻ ԲՈՍԹԱՆՆԵՐՈՒ

Նիւթերու առատութեան պատճառով պարտաւորուած ենք վաղուան յետաձգել քողի բոսթաններու նոր կանոնագրին հրատարակութիւնը։

VIN DE PEPTONE

Մսին մզուածը անոր սնուցիչ մասը չի պարունակեր, այլ անուշահոտ մասը միայն. այդ սնուցիչ մասը կը գտնուի Բէբթօն ան բուտր Շաբօթօյին մէջ, որուն մէկ կրամը 10 կրամ եզան միս կը ներկայացնէ մարսուած վիճակի մէջ։ Մսի ջուրը, կաթը, չոգոլան աւելի սնուցիչ ընելու համար, կը բաւէ խիստ փոքր քանակութեամբ բէբթօն աւելցնել անոնց վրայ։ Վէն տը Շաբօթօյի ձեւին տակ, կազդուրիչ սնունդ մըն է՝ որ անարիւնութենէ տառապողներուն, նոր ապաքինողներուն և դէշ սնունդ առնողներուն և կերակուրներէն ձանձրացողներուն անհրաժեշտ է։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
ԻՒՆԻՕՆ ՖՐԱՆՍԷԶԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ
12/25 Մարտ 1901, այս գիշեր
ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

ՎԱԿՆԷՐ.—Լէ մէթր շանթէօռ. ուվերթիւր
ԳՐՈՆՍԱՐ.—Քօնչերթօ դաշնակի վրայ, նուագախումբին ընկերակցութեամբ. Պ. Հէկէլի կողմէ.
ԿԼԻՒԳ.— Իֆիժէնի ան օլիտ. ուվերթիւր
ՄԱՍՍՆԷ.— Սէն ալզասիէն
ՇԹՐԱՈՒՍ.—Վալս, տիւ ուէն տիւ

2—2

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ
ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ինչպէս Ազգ. Հիւանդանոցի կողմէ կազմակերպուած նուագահանդէսը, որ երէկ, Բերա, Իւնիօն Ֆրանսէզի ընդարձակ սրահին մէջ տեղի ունեցաւ, նմանը չը տեսնուած, հսկայ և հոյակապ յաջողութեամբ մը պսակուեցաւ և ուրիշ կերպ ալ չէր կրնար ըլլալ արդէն։

Համեստութիւններ չվիրաւորելու համար, չպիտի ծանրանանք այն թանկագին և ազդու աջակցութեան վրայ, զոր այդ հանդէսը կազմակերպող անձնաւորութիւնները, նուիրած էին անոր յաջողութեան համար, այլ կը բաւէ իբր Հայ գիտակից ըլլալ այն անհուն սէրին ու գորովին որ Հիւանդանոցի անունը, առարկայ է նոյն իսկ ամէնէն անտարբեր Հայուն քով, չզարմանալու համար երէկի նուագահանդէսին յաջողութեան վրայ։

Բայց ինչպէս ամէն վարդ իր փուշը ունի և ամէն յաջողութիւն իր անպատեհութիւնը, այս տեսակ հանդէսներուն յաջողութեան յարակից եղող անխուսափելի անպատեհութիւնն ալ՝ տեղւոյ պակասը՝ զգալի պակաս մը համեմատութիւններ առաւ, մանաւանդ կարգադիր մասնախումբին զգայուն անդամներուն աչքին, որոնք խղճահարութիւնը ծայրագոյն աստիճանին հասցնելով ինքզինքնին պատասխանատու կը համարէին այդ խիստ բնական պակասին համար, զոր արդէն նախատեսելու և ըստ այնմ հանդիսականներու մասնաւոր հրատարակութիւններով զեկուցանելու զգուշութիւնն ալ ձեռք առած էին։

Բայց ի՛նչ կարեւորութիւն ունի, աւելին մէկ մը, մանաւանդ Մեծ Պահքի մէջ, Հիւանդանոցի սիրուն, քիչ մը ատեն ոտքի վրայ մնալը, երբ վերջապէս Իւնիօնի չորս պատերը առաձգական և ըստ հաճոյս չեն կրնար լայննալ մէկ ատենակով, հսկայական եղած զեկոյցներուն, խուռներամ եկող ընտանիքները կարգադիր յանձնախումբին ձեռնածուական մէկ հնարքովը պարունակելու համար։

Հանդէսը սկսաւ Համիտիէ քայլերգով որ յոտնկայս և բուռն ծափահարութեամբ ունկնդրուեցաւ բոլոր հանդիսականներէն։

Անմիջապէս յետոյ Պարոնայք Հէկէլ, Պասսէն և Լինկէր Մէնտէլսոնէ բրիօ մը նուագեցին դաշնակի, ջութակի և թաւջութակի վրայ։ Աւելորդ է ըսել թէ ի՛նչ խանդավառ ընդունելութիւն գտաւ հանդէսին այդ մասը, քանի որ ամէն ոք գիտէ թէ երեք նուագածուք իրենց նուագած գործիքներուն համար Պոլսոյ առաջին վարպետներէն կրնան համարուիլ։ Յետոյ Պ. Պասսէն, որ ինչպէս բոլորը, ջութակի առաջնակարգ վարպետ մըն է, իր հեղինակութիւնը եղող սիրերգ մը նուագեց առանձին, ուր արուեստը զգացման միացած, ներդաշնակութեան և յուզիչ հոսանքներով ողողեց բոլոր ունկնդիրները։

Գալով Պ. Հէկէլի, որ ըստ իր կարգին առանձին անցաւ դաշնակին գլուխը, կրնայ ըսուիլ որ թէեւ տեղւոյ առանձին, սակայն կարծես աներեւոյթ հոգիներու՝ հրեշտակներու ընկերակցութեամբ՝ նուագեց Բաստըրվոգիի Բրաւուրիաֆը և մանաւանդ Լիսթի 12րդ Ռաբսոտի Հոնկրուազը։ Ճշմարիտ հաճոյք մըն էր բռնել զինքը և մարդ մոռնալով անոր կամ իր անձը, բուռն փափաք մը կը զգար իր մէջ, ցատկելու բեմը 1100է աւելի ներկաներու վրայէն համբուրելու համար իր ձեռքերը և ճակատը։

Հապա սա փոքրիկ օրիորդը, Օր. Մոլտովաք, որ տակաւին տարիքով տղեկ մը կրնայ համարուիլ և որ սակայն կատարեալ վարպետի մը կատարելութեամբ նուագեց, իր վարպետին՝ Պ. Պասսէնի, ընկերակցութեամբ, ջութակի վրայ, Ալառի Տռիօ Քոնչէրթանթը։ Ծափահարութիւններու խօլ տարափ մը ողողեց փոքրիկ ջութակահարուհին, ինչպէս նաև զՊ. Պասսէն։

Յետոյ բեմ բարձրացաւ Օր. Գաւանողեան, ճշմարիտ Հայուհիի տիպար մը, թուխ գոյնով և հաստատամիտ դիմագծերով։ Իր ազնիւ կեցուածքը, անսեթեւեթ շարժուձեւերը և 1200է աւելի հանդիսականներ պարունակող սրահին վրայ սեւեռած հաստատուն և անվեհեր ակնարկը, անխռով երաշխաւորութիւն մըն էին արդէն իր կարողութեան և ինքնավստահութեան։ Ձայնին մէջ ոմանք երբեմն առնական շեշտ մը գտան, բայց, ինչ վնաս պահեմ, եթէ միակ բան մը որ կը սիրեմ աղանց քով, այն ալ իրենց ձայնն է, երբ Բօլիշինէլի ճղճիմ ձայնին պէս բարակ չէ սակայն։ Եւ ճշմարիտ հաճոյքով ունկնդրեցի ես, իմ մասիս, երգչուհիին արձակած վճիտ ու հզօր շեշտերը։ Եւ ո՞վ կ'ըսէ թէ այդ շեշտերը անուշ չեն ըլլար.... կնոջական բերնին մէջ։ Օր. Գաւանողեան բազմիցս ծափահարուեցաւ և երբ նուէր ստացաւ ծաղկեկողով մը։

Տիրան պէյ Ալիքսանեան, ուրիշ անգամ ալ ըսած ենք, թաւջութակի համար ծնած է և թաւջութակն ալ իրեն համար։ Իր համակրելի և տակաւին անպեխ դէմքը, որ արուեստագէտի երկայն մազերով պսակուած է, քերովբէի մը պատկերը կու տայ, մանաւանդ երբ նա հրեշտակային ներդաշնակութիւններ կը խուժէ իր նուագարանէն։ Բօբէրի երգը, հիանալի կերպով նուագեց և անհամեմատ ծափահարութեանց արժանացաւ։ Հապա իր հնարած Էյիւս Գաբրիսը, պատանեկի մը պատկերանալի սիրտէն բղխած և զոր այնքան զգայուն կերպով նուագեց, ինծի պէս անզգաներուն և պատրանաղուրկներուն անգամ պատրանք տալու աստիճան։

Պ. Ռուտոլֆ Սամիկեան, զոր Արարիչը օժտած է բաւական շնորհներով, կարի շնորհալի շարժուձեւերով ու համակրելի առոգանութեամբ արտասանեց Աղէքս. Փանոսեանի մէկ մենախօսութիւնը՝ «Թէ ինչո՞ւ չեմ ամուսնանար»։ Անհատնում խինդ ու ծիծաղներ ողողեցին այդ մտացի և զուարճալի մենախօսութիւնը որուն հեղինակը բեմ հրաւիրուեցաւ ջերմապէս ծափահարուելու համար։

Հանդէսը աւարտեցաւ ֆրանսերէն մէկ արար զաւեշտով մը, Լա Սուրիս, զոր ազնուաբար, առանց դրամական փոխարինութեան, անզանցելի կերպով ներկայացուցին Քոմէտի Ֆրանսէզի նախկին դերասաններէն Օր. Մարսէյ և Պ. Սամառի։ Քովս կեցող մը անգամ որ ֆրանսերէն չէր գիտեր, ընկերոջը կ'ըսէր. «Թէպէտ լեզուն ֆրանսերէն է, բայց մարդու մի բաներ, ես շատ համ առի»։ Ուրիշ մըն ալ կ'ըսէր. «Քանի որ Հայ կոչնականը Հիւանդանոցի հանդէսին մէկ ատենակով միշտ երկու երեք հոգիով գալու յամառի, նուագահանդէսը միշտ պէտք է ձգել ամառի, որպէս զի բացօթեայ պարտէզին մէջ, պատերու և որմերու անսպառ ներկայութենէն զերծ և ընդ յարկաւ երկնից կամառի, հանդէսին մասնակցելու խօլ տենչը մարդու անեզր և անսահման կանոնին վրայ գայ մարի, որով արժէք ու մանաւանդ շարժէմ Ամիրայի հովեր առած, դարձեալ չելլէ յանձնախումբին տալու դաւ ու համարի»։

«Սուրիսէն» ետքը Պ. Սամառի, ընդհանուր ծափահարութեան մէջ արտասանեց նաև Լ՛Օպսէսիօն անունով մօնօլօկ մը։

Ազգային Լուրեր

Մշոյ մեր Թղթակցէն. «—Գոհունակութեամբ կ'իմանանք թէ՝ Բաղէշի Առաջնորդ՝ Գեր. Տ. Եղիշէ վարդապետ Ջիլինկիրեան՝ որ աշնան՝ անձամբ այցելած ըլլալով Ս. Կարապետի վանքը՝ վերահասու եղած էր անոր ազգասիրաբեր՝ ըստ առաջարկութեան վան. փոխանորդ Գեր. Տ. Վարդան վարդապետի, Առաջնորդական թեմը վերադառնալէն վերջ՝ բարեհաճած է, յանուն Ս. Կարապետի վանքին՝ տեղւոյն բարեպաշտ ազգայիններէ նպաստ հաւաքել (կտաւ, չիլայ, մանուսայ, կին. գոյք ու դրամ) ու բաւական արդիւնաւոր եղած է։ Մասնաւոր շնորհակալութիւն Ն. Սրբազնութեան, որ իր կրցածը չխնայեց այդ մեծ վանքին օգնելու, ուր որբեր ալ կը պատսպարուին, ինչպէս որ իր համեստ քսակէն նուէր չէր խնայած Ս. Առաքելոց որբանոցին ալ՝ հոն այցելած ատեն։

«—Ս. Առաքելոց վանքի հոգաբարձութիւնը՝ այս անգամ իր հրաժարականը տուաւ, բայց Քաղաք. Ժողովը չընդունեց զայն և յանձնարարեց որ իր հաշուետուութիւնը պատրաստելով մէկտեղ՝ երկու ամիս ալ շարունակէ, մինչեւ որ որբանոցին պարտքի խնդիրը կարգադրուի, որովհետեւ որբանոցը 4 5000 դահեկանի պահանջք մը ունի, ու պաշտօնէ քաշուելով բոլորովին պիտի լքուէր որբանոցը։

«—Փետրվարի մէջ յունվարի ցուրտը յանկարծ տեղի տուաւ. օդը մեղմացաւ, անձրեւներ տեղացին, ու ձիւնը վերցաւ ամբողջ դաշտէն և արեւդէմ սարերէն։ Փետրվարը խաբեց զմեզ, կարճ միջնադարուն մը տալով։ Չորս օրէ ի վեր՝ օդերը փոխուեցան, ձիւնը տեղաց ու տեղաց, ու նա դարձաւ ձմեռ։ Դաշտն ու սարերը ձիւնով ծածկուած են հիմա, ու հեղուրճը (պնդացած ձիւն) փռուած է ամէն կողմ։ Վախնանք թէ երկար, անասնոց դարմանները պակսին և հողագործութիւնը յետաձգուի։»

—Բաղէշի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ փետր. 24 թուականով. «—Խուլթիկի Նպաստընկալ վարժարանին Նախորդ հոգաբարձութիւնը հրաժարած ըլլալով Գեր. Առաջնորդի հրահանգին և հրամանին համեմատ՝ նորոգ ընտրութիւն կատարուեր է։ Նորընտիր հոգաբարձութեան անդամներն են Արժ. Տ. Յովհաննէս քահանայ Միհրանեան, Աբրահամ Մանուկեան, Մարգար Յակոբեան, Յակոբ Անտոնեան, և Առաքել Միքթարեան. այս խնամակալութիւնը մտադիր է եղեր վարժարանի մատակարարութեան բացը գոցելու համար՝ մայրաքաղաքին մէջ գտնուող պանդուխտ Խուլթիկցի ազգայնոց աջակցութեան դիմել, որոնք անշուշտ չպիտի զլանան ի սէր իրենց գաւառակաց կրթութեան գործին։

«—Կը լսենք որ Գեր. Հայր Ջիլինկիրեան օգտակար առաջարկներ բրած է Խնդրակատարի որբանոցի խնամակալութեան. ի մէջ այլոց՝ հետեւեալներն ալ կան.— 1. Ամերիկայէ եկած որբանոցի արհեստարանին գործիքներուն՝ անոնք որ տրամադրելի չեն այժմ, ապահովութեան ներքեւ առնել և ի պահ տալ։ 2. Բժշկական հսկողութիւն հաստատել, գէթ 15 օրը անգամ մը բժիշկ մը այցելելու է որբանոցը։ 3. Որբերը չթողուլ որ զոյգ զոյգ կամ խմբովին վանքին շրջակայքը առանձին պտտին։ 4. Որբանոցին տնօրէն դասատուն երկու անգամ եւեթ քաղաք իջնելու է իր տունը գիշերները մնալու համար ևն.։

—Գաւառական որբանոցներու և նըպաստընկալ վարժարաններու մարտ և ապրիլ ամսականները այսօր կը ղրկուին Պատրիարքարանէն։

—Տ. Բարթուղիմէոս Սրբազան Եպիսկոպոս Զամչեան, շաբաթ օր Ազգ. Պատրիարքարան և Երուսաղէմատուն երթալով, այցելեց Ս. Պատրիարքին և Տ. Գէորգ Եպիսկոպոս Երէցեանի։

Ծանօթ արուեստագէտ Տիրան պէյ Ալէքսանեան՝ ընկերակցութեամբ Պ. Ռատէլիֆի, նուագահանդէս մը պիտի տայ ուրբաթ գիշեր, Բէվթօնեան սրահին մէջ։ Տարակոյս չունինք որ այս գեղարուեստական երեկոյթը պիտի գտնէ իրեն արժանի համակիր ընդունելութիւնը, Տիրան պէյի ճարտարութիւնը ու տաղանդը մեծապէս գնահատուած ըլլալով արդէն ամէն առթիւ։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՏՐԱՊԻԶՈՆ, 3 մարտ 1901

Տէր Խմբագիր,

Օրաթերթիդ 4558 թուոյն մէջ Արզուման ստորագրութեամբ Տրապիզոնէն գրուած թղթակցութեան մը մէջ, տեղւոյս հայ հասարակութեան անուամբ եղած երկու կտակներէն Յովսէփեան կըտակի մասին հաղորդուած քանի մը տեղեկութիւնները ներկայիս ի պաշտօնէ ուղղել պարտք կը համարինք, ի բուժումն դայթակղեալ մտքերու։

Պ. յօդուածագիրը քիչ մը անճապաղած էր այդ մասին, քանի որ հանգուցեալ Յովսէփեանի այրի տիկինը և իր երկու դստերք միշտ տրամադիր էին գործադրելու իրենց ամուսնոյն և հօր բրած 100 լիրայի կտակը, և քանի որ առ այդ Քաղ. Ժողովս ալ բանակցութեան մէջ էր անոնց հետ՝ յարգելու համար կտակակատարներուն մէկ բարի կամքը, որով կ'ուզէին տրուելիք դրամը հասութաբեր կալուածի մը փոխարկել. գնելով այս օրերս աճուրդով ծախուելիք տուն մը, և զայն նուիրելով ազգին, և որու մասին Քաղ. Ժողովս վստահ էր, գիտնալով որ առոր յատկացուելիք դրամն ալ Օսմ. Դրամատան մէջ ի պահ դրուած էր։ Սակայն վերջ ի վերջոյ այդ ծախուելիք տան վաճառումը երկարաձգուելուն՝ Տիկին Յովսէփեան և իր երկու դստերք փութացին իրենց յօժար կամօք բերել և վճարել նոյն 100 լիրան Ժողովիս Ատենապետ Կ. Արապեանի, որ յանուն Տրապիզոնի հայ հասարակութեան, նոյնութեամբ Օսմ. Դրամատունը ի պահ ձգեց առ ժամս, մինչեւ որ ազգին անուամբ տոկոսաւոր պարտքերէն միոյն հետ փոխանակուի, և տարուէ տարի ալ 100 լիրային տոկոսը երկսեռ վարժարանաց յատկացուի։

Ի դիմաց Քաղ. Ժողովոյ Տրապիզոնի

Ատենադպիր	Ատենապետ
Վ. ՏԷՐ ՕՀԱՆԵԱՆ	ԿԱՅԾԱԿ ԱՐԱՊԵԱՆ

ՊԱԶԱՐ ՍԹԱՄՊՕԼ
ԱՊՏԻՒՐՐԱՀՄԱՆ ԹԷՎՖԻՔ ԷՖԷՆՏԻ
Պոլիս, Պահճէ Գաբու, թիւ 51

Այս ծանօթ վաճառատան մէջ կըրնելի է գտնել եւրոպական լաւագոյն ապրանքներ, շապիկներ, գիշերնոցներ, օձիքներ, թաշկինակներ, գուլպաներ, ֆանէլաներ, անուշահոտութիւններ, առաջնակարգ լամբաներ, պայուսակներ և այլն, և այլն։ Բոլոր ասոնք աներեւակայելի ըլլալու աստիճան աժան գիներով։ Դիմեցէք ու գոհ պիտի մնաք։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս ըր Քոնսթանթինոբլ)

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ՏՈՒՐՊԱՆ, 24 մարտ.— Չորս հարիւր հոգինոց պուէրական զօրախումբ մը, Վաքըրսթրումի հիւսիսային կողմը քանդեց պաշար փոխադրող կառախումբ մը և պաշարներու մեծ մասը գրաւեց։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Ո՛չ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը և ոչ ալ Ուաշինկթընի չինական դեսպանը լուր մը առին թէ Չին մերժած ըլլայ Մանջուրիոյ վերաբերեալ պայմանագրութիւնը։ Հաւանական կը նկատուի որ Մ. Նահանգները այլ եւս չըողոքեն այդ պայմանագրութեան դէմ։

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

ՄԱԴՐԻՏ.— Թոմարէն (Փորթուկալ) հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ մարտ 19ին ամբոխը ցոյցեր ըրեր է միաբանութիւններուն դէմ։ Ոստիկանութիւնը միջամտեր է։ Բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուեր են։

ՖՐԱՆՍԱ

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.— Կէս օրէն վերջը քանի մը դէպքեր պատահեցան։ Չաշխատող գործաւորները թրամուէյի կառքերը քարկոծեցին և ապակիներ կոտրեցին։ Ոստիկանութիւնը միջամտեց։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ՊՈՒՔՐԷՇ, 24 մարտ.— Ծերակոյտին ընտրութիւնները կատարուելով, ազատականները ստուար մեծամասնութիւն շահեցան։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՐԱ.—Թիէն-Ցինէն կը հեռագրեն թէ Ռուսերը վերադարձեր են խնդրոյ նիւթ եղած գետինը. հոն դրօշներն դրեր և յետոյ մեկներ են։

ՖՐԱՆՍԱ

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.—Կացութիւնը միեւնոյնն է։ Կը կարծուի թէ բազմաթիւ գործաւորներ վաղը պիտի վերսկսին աշխատիլ։ Քաղաքին մէջ անդորրութիւն կը տիրէ, կառավարչին կողմէ ձեռք առնուած խիստ միջոցներուն շնորհիւ։

ՊԱՆԱՄԱՅԻ ՋՐԱՆՑՔԸ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Լրագիրները ընդհանուր կերպով նպաստաւոր կը խօսին Պանամայի ջրանցքին համար։ Պանամայի ջրանցքին Ընկերութեան համար կը կարծուի թէ իր իրաւունքներէն պիտի հրաժարի երկու հարիւր միլիոն ֆր.ի փոխարէն։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ՓԱՐԻԶ.—Կը հերքուի այն լուրը թէ Ֆրէնչ զօրավարը հրացանի բռնուած ըլլայ Պուէրներուն կողմէ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռ. Դ.	Օ. Ո.	25	24 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	25
Ամէնէն վար գին	»	25	21
Ռումէլի Երկթ. զոց.	Ֆր.	113	50
Ամէնէն բարձր գին	»	113	50
Ամէնէն վար գին	»	113	12 1/2

ԲԱՑՈՒՄ 12 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռ. Դ.	Փ. Ե.	25	23
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	113	12
Խոմանէ		—	—
Ռէժի		14	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ճէնէրալ Օթօմ.		1	06
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	02
Թրամուէյ բաժնեթ.		6	25
» հիմնադիր		191	—
» պարտաթ.		460	—
Թոռաք Ձ. Փոյեա		450	—
Թրանսվալ		87	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ	109	20
» » » չէք	»	110	15
Փարիզ » »	Ֆր.	22	93
» » » չէք	»	22	86
Պէրլին տեսակով չէք	Մարք	19	50
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	21	73

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	26
Անգլիական ոսկի	»	110	07
Թօլ էմբէրիալ	»	91	—
Քրիմեց	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէթալիք	»	98	
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 23 Մարտ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	37
» » 3 1/2 %		102	60
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	75
) զոց.	»	23	70
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	27	37
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	547	—
Օսմանիէ	»	455	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	114	25
Օսմ. մաքսատուն	»	516	—
Օսմ. Ռէժի	»	319	—
Բրիօրիթէ Թիւթը 4 %		490	—
Քրէտի Լիօնէ		1067	—
Իտալական Ռանթ	»	95	70
Սպանիական արտաքին	»	73	20
Փորթուկալ	»	88	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	180
[illegible]	»	3	—

ԼՈՆՏՈՆ, 23 Մարտ

Անգլիական Քոնսոլիտէ	95	69
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	48	12
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	23	12
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. զոց.	23	12
Օսմանեան Պանքա	11	75
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	83	50
» Մոնոփոլ	42	50
Պուլկարական 1888	90	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	106	12
Տօմինիօն	104	—
Թրանսվալ	2	10
Այտըն երկաթուղի	11	50
Փոխանակութիւն	25	380

ՎԻԵՆՆԱ, 23 Մարտ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	240	50
Ռումէլիի երկաթուղի	»	109	20
Օսմ. Ռէժի	»	295	—

ՊԵՐԼԻՆ, 23 Մարտ

Ռուպլը	»	216	25
Ռումէլիի երկաթուղի	»	113	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	»	20	265

ՊՐՒՔՍԷԼ, 23 Մարտ

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի	—	—

ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ եւ ՏԻԿԻՆՆԵՐ
ԱՄԷՆՔԴ ԱԼ ԴԻՄԵՑԷՔ
Ղալաթիա, Մեծ Միլլէթ Խան, Ա. յարկ, Թիւ 16
Ուր հասած են գարնան վերջին նորաձեւութիւնները

Սոյն վաճառատունը որ կարող տնօրէնի մը շնորհիւ ամէն տեսակ ապրանքներու ճոխ և կատարեալ մթերք մը ունի, այս օրերս ստացած է գարնան բոլոր նորաձեւութիւնները, և հետզհետէ ամէն օր ալ կը հասնին նոր ապրանքներ։ Կիներու և աղջիկներու համար ժաքէթներ, բէլըրիններ, ոլուզներ և միջնազգեստներ, տղոց համար զգեստներ և բարտըսիւներ, այրերու և կիներու համար ամէն տեսակ ճերմակեղէններ և ուրիշ շատ մը ապրանքներ կը ծախուին անմրցելի գիներով։ Սոյն վաճառատունը ամէն օր բաց է մինչեւ ժամ 6 (Ր. Ե.) ինչպէս նաև կիրակի օրերը։ 5—12

ԲԱԶԷ
Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ զգեստներու
Մահմուտ Փաշա Ապուտ էֆ. խան, թ. 5-6

Եղանակիս յարմար ֆրանսական եւ անգլիական զուտ բուրդ նորաձեւ չուխաներէ պատրաստած է 10,000 ձեռք հագուստ հին գիներով, այժմեան յաւելեալ գիներէն 40% աժան։

ԲԱԶԷՆ (Միակ վաճառատունն է որ Եւրոպայի գործարաններէն ուղղակի կը ստանայ իր կերպասները։
ԲԱԶԷՆ (Այն վաճառատունն է որ իր յանձնառութիւնները անթերի կը գործադրէ։
ԲԱԶԷՆ (Իր ծախած զգեստներու նորոգումը ձրի կը կատարէ։
ԲԱԶԷՆ (Վերջապէս այնքան աժան կը ծախէ որ իր մագիլներուն մէջ ամէն մրցում կրնայ խեղդել։

ԲԱԶԷի թուրքերէն անունը ՇԱՀԻՆ է, զգուշանալ այս անուան կեղծերէն։

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երես
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՍԿՈԹԻ ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 18 սեպտ. 1888
Պարոնայք Սգոթ եւ Պօուն,
Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոթն օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային եւ անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։
Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ եւ յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու Մօրու ձկան իւղէն եւ կը յանձնարարեմ զայն։
Տr. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ՍԹԱՐ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ
Հաստատեալ յամին 1843
Ապահովեալ Դրամագլուխք անգլ. ոսկի 17,000,000

Ընկերութեան մաթեմաթիքական պահեստները՝ իր ապահովագրութեանց հինութեան և կարեւորութեան համեմատաբար հաշուուած ըլլալուն, Թուրքիոյ մէջ գործող և ՈՉ ՄԷԿ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿՐՆԱՅ ԱՅՍ ՄԱՍԻՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑԵԼ ՍԹԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ։

Բաղդատական ցուցակ սակագնոց ի դէպ մահու 1000 ոսկւոյ ապահովագրութեան համար

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ		ՏԱՐԻՔ 35	40	45	50
ՍԹԱՐ	ոսկի	27.96	32.46	38.90	47.50
Ամերիկեան ընկ. ք	»	28.11	33.01	39.55	48.48
Ֆրանսական ընկ. ք	»	30.70	35.90	42.60	51.60

ՍԹԱՐի գիները ամէնէն աժանն են

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Անանիաի խան, 20, 21, 22

ՆԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ՆԱՐԴԱՑԷ՛Ք
ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Մեծ Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձներու. —Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Համբուլլօ խան, նաբաշէն վերնայարկի անկիւնը, Թիւ 33

Այս վաճառատան տէրն և հիմնադիրն, Արտակ Մօսիկեան, շատ տարիներ այս արհեստով զբաղած, ուրիշներու հետ ընկերութեամբ հագուստի վաճառանոցներ կազմակերպած, իր փորձառութեան և ուղղամտութեան շնորհիւ, յաճախորդաց վստահութիւնն ու համակրութիւնը գրաւած ըլլալով, այս ձեռնարկով ալ յաջողութեան ամէն պայմաններով կը ներկայանայ։

Առաջին կարգի վարպետ ձեւող մը միշտ ներկայ է վաճառանոցին մէջ.—Ի վաճառ հանուած բոլոր հագուստները, ամբողջապէս նո կցմուած, վերջին նորաձեւութեան անթերի նմուշներ են, խարդախ կերպասներ երբեք չեն գործածուիր. իսկ գիներու մասին մրցման գաղափար մը այն ատեն կարելի է ունենալ, երբ ապրանաց վրայ նշանակուած թիւերը տեսնէ մարդ։

Կը խնդրուի ուշադիր կարդալ հետեւեալ խօսակցութիւնը.

—Մեր ամառուան հագուստը Հաճի Շահին վաճառանոցէն առնենք։

—Բայց այդ վաճառանոցը խանին մէջ տեղէն, երկար սանդուխով կ'ելլուի. ո՞վ պիտի յոգնի մինչեւ հոն։

—Կ'ելլենք, հոգ չէ, վաճառանոցին տէրը իր արհեստին մէջ շատ կարող ու փորձառու մէկն է. մեր ճաշակին համեմատ շիք և նորաձեւ հագուստներ ամէն տեղէ աւելի հոն պիտի գտնենք. եթէ ուզենք յատկապէս ձեւել կուտանք. գիներն այնքան աժան են որ կարծես թէ գոնէ քօշունելու մօքով, ունեցած ապրանքները ձեռքէ հանելու կ'աշխատի։ 140 ղշ.ի բալթօներ հոնտեղ 90ղշ.ի կը ծախուին։

—Ինչպէս կը շահի ուրեմն

—Կը շահի որովհետեւ—Ա. Ընկեր չունի որ շահածը բաժնէ։ Բ. Անձնական ծախքն այնքան չափաւոր է որ ապրանքին գինը բարձրացնելու չի հարկադրուիր։ Գ. Ջինքը ճանչցող և իրեն համակրող շատ յաճախորդ ունի, ամէն մէկէն քիչ քիչ կը շահի բայց գումարը մեծ կ'ըլլայ։ Դ. Բախտաւորաբար ուրիշներու, վաճառատան վարձքը և ծախքը խիստ աննշան են։ Ե. Բիչով գոհ սրտով կ'ըսէ. «Ալլայ պէրէքէթ վէրսին»։

Վաճառատունը կիրակի օրերը բաց է— Վերջին գին—Մէկ թիւը 2 ղշ. — Նորութեան աշխատութիւնները ձրի։ 598

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, աղազուն, վատոյժ, հիւանդկախ տղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, թոմպուլ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, դայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժովնար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորհարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ո և է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով և չարունակեց աճիլ ու զօրանալ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար իր սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պօնաբարթ փողոց Թ. 17
ՍԱՐԿՈՒԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

16—26

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԻԿԻ

DÉPOSÉE MARQUE FONDÉE EN 1888

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ և Բերայի պատրաստ կօշիկի վաճառատանց իր սեփական գործարանէն կը հայթայթէր եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց և տղայոց, այս անգամ բացած է ի Ղալաթիա ԿՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաև միշտ պատրաստ կը գտնուի ֆրանսական և անգլիական գործարաններէ բերուած ամէն տեսակ կաշիէ և լաթէ կօշիկներ, Բօ-տը-Սիւէտ լուսաբին, վիտելա, կլասէ, այծի մորթ, քարտոնտոլ, և մետաքս, նաև զուտ քթանէ ամէն տեսակ, ամէն գոյն, կարօրով և պարզ կիսակօշիկներ։ Ճշմարիտ կարգով և քամով։ Ցանկացողներու [illegible] կը կատարուին նաև չափով ալ։ 592

Բարեձեւութիւն, տոկունութիւն եւ անմրցելի աժանութիւն

(Փոստէնց պողոտային դիմաց թիւ 16)

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ.ᵉ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանընի զարեչըտանին վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուխնեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ անխնամաբար ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորաձեւ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն, ցաւ չտալով, ժամանդութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։

Բերնի հիւանդութեանց կատարելապէս կը բուժուին իրենց նոր [illegible] գիտական և ամենակատարելագործեալ եղանակներու [illegible], առանց ցաւի տառապանքներու։

Ե. Գ. Ջինանէրը կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) իսկ նաև ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Ծանօթ.—Զալաթ կողմի [illegible] ՔՈՒՆԻՆԻՔ 11 — 197

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԵՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պաղպատեայ տոկունութեամբ այն քան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել. Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ.

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ ճանաչուած հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ԲԵՐԱ, Շէրմիկ Համբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին եառ. Թրամվէյի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Գոյաղըս Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ 13։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒ

Ընդմէջ Հըլէ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գուսօ	895	Հիրօ	775	Մօրտէլլօ	3709	Ցեքտօ	1785
Արքօզգօ	2377	Տրտօ	4311	Հէտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պառանօ	1822	Սօրրէնօ	937	Հինտու	2720	Մելօ	1057	Սալէրօ	1200
Զօզօտինօ	1264	Տալցօ	2383	Հօրագկօ	3500	Մոնթէլլօ	1735	Թասսօ	1828
Փրավօ	1076	Տըրօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	3419	Թ. Ուիլսըն	1548
Փեքինօ	341	Տրինոմօ	504	Իտակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրրօ	2337
Գրաֆֆալօ	4481	Իտրօ	3464	Իտալօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէլլօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժրիւօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրպէտօ	487
Ֆալփըոօ	1337	Էգտօ	1341	Կլէօ	1058	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Ֆամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Գօլէնկօ	2307	Բալէրմօ	1337	Վօլգօ	1914
Ֆալգօ	1094	Ֆինլանտա	1828	Քօլիօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1229
Զըրոկօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1052	Րիալթօ	2289	Վօլթուրնօ	2296
Սիտէգօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէտանտօ	3272	Րինալտօ	1663	Խէնօ	1850
Գիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գօլօրտօ	4235	Կրիտօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Բլուօ շոգենաւը, նաւապետ Պերբարք. ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Քասբէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Կրէյտէմ, ընդհանուր վաճառքով Նիւ Եորքէն մեկնած է փետրուար 23ին ուղղակի Պոլիս գալու և յետոյ Նովօրօսիսկ երթալու համար։

Բօլէնօ և Բօնկօ շոգենաւերը այժմ կը բեռնաւորին ընդհանուր վաճառքով ի Նիւ Եորք ուղղակի Պոլսոյ և Սեւ ծովու համար։

Դիմել առ գործակալս Ծ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ՐԻՋՕ

Թիւ 22—24. Քէչէճիօղլու Ռըհթըմ խան. Ղալաթիա — 277

ԱՄ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենանին Միջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ գ'Իդալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ.

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին երաշխաւորեալ երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 359 ՄԻԼԻՈՆ Ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 6,230,000,000Ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրելոց նեռուն վճարուած՝ մէկ միլիար 660 միլիոն.

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձման թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ արհեստի. բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կ'ըլլայ կանխաւ Ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունք անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ ամէն ըրած բոլոր մասնաճարներով, ինչպէս նաև ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Շ. ՕՒ. ՀՕՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Բէնկէչ-Գործակալ
Ա. ԶՕՀՐԱՊԵԱՆ

192 Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՖՐԵՏ. ԼԵՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրբուլ և Անվէրս միջև քանօզ շոգենաւք

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօն
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Արմէնիան	10500	Եմիլեան	3500
Գէսթրիան	10500	Ալքիմա	3000
Լէնքաստրիան	9000	Ալէքսիան	2500
Ֆիլատելֆիա	9000	Ալքարիան	2500
Գօլոմպիան	8000	Ալէնիան	2500
Բօստոնեան	8000	Անաթոլիան	2500
Քենթրէնեան	8000	Ալգէրիան	2500
Մըրսինեան	8000	Լէտտիան	3000
Եալէնեան	8700	Դրինօ	900
Վալոնեան	8700	Օբօրթօ	800
Իւթօփեան	8700	Լիզպոն	800
Դալթան	8500		

Առջեւնիս աշխատին կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հաշուոյն պէտք չգտնուին ժամանակէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ

ԷՏՎԱՐ ԼԱՅԶՆԴԷՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ

600 — Էմ. Ինկլ. Գործակալ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Կէտ առնելով երկու անգամ կը բանի Լիվէրբուլ և Կ. Պոլսոյ գիծ.

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Գաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրլա	3229
Գամբանիա	12950	Բավօնիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիբրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբիրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Աւրանիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Քարպինս, ընդհանուր վաճառքով Լիվըրբուլէն հոս կը սպասուի դէպի ամսոյս 25ին։

Դիմել առ ԺՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager

Մէյմէնէճեան խան, թիւ 6, 7, 8. Ղալաթիա, Բօյաճը Մուսթաֆա փողոց 255

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՐՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականաբար նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիերու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Ան նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է. { 199 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սեռիներով եւ կամ Թղթակազմ հատորո(վ)
{ 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանանչ

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանտաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրուողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՐՈՒՍ, Բարիզ. Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17. Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ երբ նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՎԵՆՍԱՆ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲԺԿՆ. ԵՒ ԱԿՆԱԲԺԿՆ. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Ճէլալ Պէյ խանի քով, թիւ 1.
Զիֆֆ Սէլիք մաղազասը

Ֆերրոյնշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական և վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) աւազկաններ, անուկի կապիչներ (գասըգ պաղը), տեսակ տեսակ գրխներ (շիրինկա), ելեկտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրոսգոբ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները խիստ աժան։

NEVRALGIES Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տոքթէօր CRONIERի

ՀՕԱԿԱՋՂԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐՈՒՆ

Տուփը 3 ֆրանք, ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց թիւ 23. Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

Միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղը և իւբօֆօսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՇԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՑԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱԻՐԼ — 531

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET D COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան Երթեւեկութիւնք

- Ա. 13 26 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի.
- Գշ. 14 27 Իզմիր, Փիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (ևս ուղևորելի յամ Աղեքսանդրիա, Եաֆա-Յաֆա, Պէյրութ, Մէրսին և Պիրէ).
- Ե. 15 28 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ.
- Ե. 15 28 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բաթում և Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի.
- Ուր. 16 29 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի. 151

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ՔԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Շաբաթ ուղղակի Մարսէյլ համար.
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Քէչէ Համէ Թօրանեան փողոց 518 — Բ. ՔՕՍԱՐԼ

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրբուլ, Մարսէյլ, Իզմիր և Սեւ Ծովի միջև քանօզ շոգենաւք

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Բամէզէ	3000	Թիմսա	1500
Անեսա	1000	Ալէքսիս	1400
Փէլիաս	1000	Ասսիրիա	1250
Թեպանա	1000	Ալքա	1250
Եաքօա	1000	[illegible]	1000
Շանահիի	1000	[illegible]	1500
[illegible]	1500	[illegible]	1500

Դիմել առ Տ. Վ. ՓԻՓՕՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Ռիթթա խան
ՀԷՄԻՍ ՄՕՍ ԵՒ ԸՆԿ.

194 — 21, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

Արտօնատէր — ՏԱՐՕՆ ՆՕՀՍԷՍԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1901 Մարտ 1 (Ն. Տ.) ուրբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 222 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՁ Կառք. Թ. 221 խառն Իրկն.	
ժ.	վ.			ժ.	վ.
10	25	մկն. Էսկի-Շէհիր	ժմն.	1	25
11	7	» Կէօքճէ քըրք	»	12	45
12	5	» Սապօնճը բունար	»	12	3
12	59	» Ալաեունտ	«	11	7
1	41	» Չէքիւրլէր	»	10	23
2	37	» Տէօյէր	»	9	35
3	6	» Ինսանիյէ	»	8	50
3	30	» Համամ	»	8	23
3	44	» Կազլըկէօլ համամ	»	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7	43
5	11	» Պէօյիւք Զօպանլար	»	6	50
6	6	» Չայ	»	6	3
6	51	» Իսհագլու	»	5	10
7	15	» Եասսիան	»	4	45
7	46	» Աք Շէհիր	»	4	23
8	18	» Ազարի քէօյ	»	3	43
9	—	» Ջավուշճը քէօյ	»	3	5
9	38	» Իլկին	»	2	33
10	25	» Գատըն-խանը	»	1	39
11	20	» Սէրայ-Ինի	»	12	57
11	52	» Մէյտան	»	12	17
12	52	» Բունար-Պաշը	»	11	12
1	30	ժմն. Գօնիա	մկն.	10	30
իրկն.				առա.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրկն.	
ժ.	վ.			ժ.	վ.
1	—	մկն. Էսկի Շէհիր	ժմն.	11	—
1	44	» Աք Պունար	»	10	18
2	24	» Ալփու Քէօյ	»	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր	»	8	58
4	9	» Սարիքէօյ	»	8	1
4	58	» Պիչէր	»	7	4
5	35	» Սագըլէր	»	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	» Բօլաթլի	»	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ	»	3	49
9	15	» Սինճան Քէօյ	»	2	47
10	—	ժմն. Էնկիւրիւ	մկն.	2	—
իրկն.				առա.	

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 425 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՁ Կառք. Թ. 426 խառն Իրկն.	
ժ.	վ.			ժ.	վ.
5	27	մկն. Ատա-Բազար	ժմն.	7	18
5	45	ժմն. Համիտիէ	մկն.	7	—

ԱԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԵԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու		ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 3 խառն Իրկն.	
ժ.	վ.	ժ.	վ.				ժ.	վ.	ժ.	վ.
1	5	11	15	մկն.	Ալաեունտ	ժմն.	12	30	10	35
1	25	11	35	ժմն.	Քէօթահեա	մկն.	12	10	10	15